

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Τρίτος

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 20 Φεβρουαρίου 1877
1 ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαι: — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὅδὸς Σταδίου, 6.

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙΠΑΤΟΥ ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΒΑΒΟΥΑΡ

Συνίχεαι: ἰδί: σελ. 97.

Τὴν 20 Αὐγούστου 1860 οἱ τολμηροὶ ἔρευ-
νῆται ἀρχονται τῆς ὁδοιπορίας· εἶναι δὲ δεκαε-
πτὰ ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Βούρκ καὶ προσα-
γορεύονται ὑπὸ τῶν ἐπευφημιῶν ὀλοκλήρου λαοῦ.
Ποτὲ οἱ κάτοικοι τοῦ Μέλβουρν δὲν εἶχον ἰδεῖ
παρόμοιον μεγαλοπρεπὲς θέαμα. Ἦσαν ὑπερή-
φανοι, εἶχον σφοδρὰς ἐπιθυμίας καὶ αἱ εὐχαὶ
πάντων ἦσαν ὑπὲρ αὐτῶν. Ἡ κυβέρνησις ἐχο-
ρήγησε διακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας φράγ-
κων καὶ οἱ ἰδιῶται ἄλλας πεντήκοντα, εἶχον εἰ-
κοσιεπτὰ καμήλους τὰς ὁποίας ἔφεραν ἐπίτη-
δες ἑξ Ἰνδιῶν καὶ εἰκοσιεπτὰ ἵππους εὐρωστοτά-
τους, σκηνάς, ἐνδύματα καὶ τροφὰς διὰ δεκα-
πέντε μῆνας. Οὐδεὶς δὲ ὑπώπτευσεν ὅτι ἐβάδιζον
εἰς τὸν θάνατον.

Μέχρι Μορέυ ὁ δρόμος ὑπῆρξε διεξοδικός· ὁ
δὲ Βούρκ, σκληραγωγῶν εἰς ἄκρον ἐαυτὸν, δὲν
ἐφείδετο τῶν ἄλλων· κατέτρωγε δὲ αὐτοὺς ὁ
φόβος τῆς ἀποτυχίας καὶ ἦτο ὀρμητικὸς, ἀνή-
συχος διὰ τὸ μέλλον καὶ διὰ τοῦτο ἀνίκανος
νὰ διοικῇ μετὰ περισκέψεως. Τρεῖς τῶν συνο-
δοιπόρων ἐρίσαντες πρὸς αὐτὸν ἀπῆλθον· ἀνε-
πλήρωσε δὲ αὐτοὺς κατὰ τὰ ὅρια τῆς χώρας, ὅ-
που διητῶντο ποίμνια· ἔκτοτε ἡ ὁρμὴ τοῦ ἀρ-
χηγοῦ καὶ ἡ εὐπέθεια τοῦ μετ' αὐτὸν Οὐίλς φαί-
νονται προαναγγέλλουσαι τὴν σειρὰν τῶν τρο-
μερῶν συμφορῶν τῶν.

Ὁ δρόμος τὸν ὁποῖον διεχάραξαν μετὰξὺ τῆς
ἀχανοῦς ἐκείνης γῆς, δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς
τρεῖς κυρίους σταθμούς, ἥτοι εἰς Μενενδύ, ἑ-
ξακόσια χιλιόμετρα μακρὰν τῆς Μέλβουρν, εἰς
Cooper's Creek, εἰς ἑξακόσια χιλιόμετρα πλεόν
πρὸς ἄρκτον καὶ σχεδὸν εἰς τὸ κέντρον τῆς χώ-
ρας καὶ ἐπὶ τέλους εἰς τὴν ἀρκτικὴν ἄκραν, χί-
λια καὶ ἐπέναινα χιλιόμετρα ἀπὸ τοῦ κέντρου
πρὸς τὴν ἀκτὴν τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὁκεανοῦ. Κατ'
ἀρχὰς ἡ ὁδοιπορία ὑπῆρξεν ὀδυνηρά· τὰ πολλὰ
σκεύη καὶ αἱ πολλὰ τροφὰ παρεμποδίζουσι καθ'
ἐκάστην αὐτήν· ἀλλ' ὅλοι οἱ τῆς ἐκστρατείας εἶ-
ναι ἄνδρες εὐπαγεῖς, ἑξ ἐκείνων οἵτινες οὐτε τὴν
βροχὴν οὐτε τὸν ἥλιον φοβοῦνται, οἵτινες κοι-
μῶνται εἰς τὸν βόρβορον, μόνην φιλοδοξίαν ἔ-
χοντες νὰ παρατηρῶσι τὸν ὀρίζοντα τῶν ἀπεράν-
των πεδιάδων καὶ δασῶν, φέροντες γένειον πα-

τρίερχου καὶ ἐνδυμα ληστοῦ, ἀνακαλύπτοντες
δάση, πέτρας καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀλλ' ὁ βίος οὐ-
τος τῶν δασῶν, ὁ ὁποῖος ἀναδεικνύει τοὺς ἀν-
θρώπους ἑκατοντάκις ἀντέχοντας εἰς τὰς στερεή-
σεις καὶ τοὺς κόπους μᾶλλον τῶν φορητῶν ζώων
καὶ τῶν καμήλων, ἔδωκεν εἰς τὸν Βούρκ συν-
τρόφους τοὺς ὁποίους ἡ ἑξὶς τῆς ἀχανοῦς ἐρή-
μου καθίστα ἀφρόντιδας καὶ μὴ ἀκριβεῖς. Τὴν
19 Ὀκτωβρίου 1860 ἀφῆκεν εἰς Μενενδύ τοὺς ἡ-
μίσεις συντρόφους τοῦ καὶ τὸ ἡμισυ τῶν ζώων
καὶ τῶν ἀποσκευῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ δευ-
τέρου ὑποδιευθυντοῦ τοῦ καλουμένου Ράιτ, δούς
ρήτην διαταγὴν ν' ἀναχωρήσῃ εἰς ἀντάμωσιν τοῦ
μετὰ βραχεῖαν ἀνάπαυσιν εἰς Cooper's Creek,
ὅπερ εἶχε σκοπὸν νὰ καταστήσῃ κέντρον τῆς ἐκ-
στρατείας. Ὁ δὲ Ράιτ περὶ τὰ τέλη Ἰανουαρίου
1861 ἐπεχείρησε νὰ μεταβῇ ὅπου διετάχθη.

Ἐν τοσούτῳ οἱ μῆνες παρήρχοντο, ἔφθασεν
ὁ Ἰούνιος καὶ οὐδεμία εἰδήσις παρὰ τοῦ Βούρκ ἔ-
φθασεν εἰς Μέλβουρν· καὶ ὁμῶς εἶχον συμφωνή-
σει νὰ στέλλωνται ἐνίοτε εἰδήσεις αὐτοῦ, ὅπως
ἡ ἐπὶ τούτῳ συστηθεῖσα ἐταιρία ἔρχεται εἰς
βοήθειάν των· ἡ ἰδέα ὅτι οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι ἀ-
πεπλανήθησαν εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἀπέθνησκον
τῆς πείνης, συνεκίνησε τὸν κόσμον ὅλον· ὁλό-
κληρος ἡ Μέλβουρν συνταραχθεῖσα ὠργάνισε νέαν
ἐκστρατείαν, σκοπὸν ἔχουσα ν' ἀνέρῃ τὴν πρῶ-
την καὶ ἀνέθεσεν αὐτὴν εἰς τὸν νέον Ὁουίτ·
ἀλλὰ καὶ ἄλλαι ἀποικίαι συγκινηθεῖσαι ἐμιμή-
θησαν αὐτήν. Ὁ Mac Kinlay ἀναχωρεῖ ἐκ τῆς
Ἀδελαΐδος, ὁ Walker ἐκ τῆς Γῆς τῆς Βασιλείσ-
σης, ὁ Landsborough μεταβαίνει ἐπὶ πλοίου
εἰς τὸν κόλπον τῆς Καρπενταρίας καὶ οὕτως αἱ
τέσσαρες αὗται ἐκστρατεῖαι, παρασκευασθεῖ-
σαι ἐντὸς τινῶν ἡμερῶν, καὶ ἕνα μόνον σκοπὸν
ἔχουσαι τὴν ἱγνηλασίαν τοῦ μεγάλου ἔρευνῆ-
τοῦ, ἀναχωρῶσιν ἐκ τεσσάρων διαφόρων μερῶν
ἀπεχόντων ἀπ' ἀλλήλων ὀκτακοσίας λεύγας ὡς
ἐγγιστα.

Ὁ νέος Ὁουίτ ἔδωκε πρῶτος τὴν μεγάλην
ἀλλὰ τρομερὰν εἰδήσιν· ἀνεχώρησε κατεσκευ-
σμένως καὶ τὴν 29 Ἰουνίου, ἐνῶ ἐπέρα τὸν πο-
ταμὸν Λόδδον, ἀπῆντησεν ἐπιστρέφοντας συνο-
δοιπόρους τινὰς τοῦ Βούρκ μεθ' ὧν καὶ ὁ Βράχ
καὶ ὁ τέταρτος ὑποδιευθυντής· ἰδοὺ δὲ τί διηγή-
θησαν οἱ μελανοπρόσωποι καὶ κατίσχυοι αὐτοὶ
ὁδοιπόροι.

Ὁ Βούρκ ἐντὸς δύο μηνῶν διέτρεξε τὴν σειρὰν τῶν ἐρήμων καὶ τῶν πεδίων, ἔτινα διαχωρίζουσι τὴν Μενενδὺ ἀπὸ τὸ Cooper's Creek, ἥτοι διέτρεξε τὸ ἡμισυ τοῦ δρόμου· ἀλλ' ἐφθάσεν ἐκεῖ τὸν Ἰκνούριον ἐν καιρῷ τρομεροῦ θερινοῦ καύσωνος. Ἀνθρώποι καὶ ζῶα ἐξησθένησαν καὶ κατεβλήθησαν· ὁ δρόμος φαίνεται πανταχόθεν κεκλισμένος· εἰς μάτην περιμένει τὴν ἐπικουρίαν τοῦ Ράιτ, βλέπων ὅτι ἡ ἀργοπορία αὐτοῦ θὰ ἐπιφέρει ἔλλειψιν καμῆλων καὶ τροφῶν· εἰς μάτην ὁ Οὐίλς, πᾶραλαθὼν τρεῖς καμήλους ἀπῆλθε πρὸς ἄρκτον ἐκατὸν πεντήκοντα χιλιόμετρα εἰς ἀναζήτησιν ὕδατος· οὐδὲν ἀνεκάλυψεν· οὐδὲ βρύσιν, οὐδὲ ὄασιν, οὐδὲ κἄν τέλμα ὑγρόν. Ἀφῆκε λοιπὸν τὰς καμήλους καὶ πεζὸς, χωρὶς νὰ πῖνῃ οὔτε ῥηνίδα νεροῦ, ὑπὸ ἥλιον φλογερὸν καὶ ὑπὸ καύσωνα πεντήκοντα βαθμῶν, ἐπανῆλθε διὰ τῆς αὐτῆς μακρᾶς ὁδοῦ εἰς τὸ ἐν Cooper's Creek κατάλυμα.

Ὁ Βούρκ ἐσκέφθη τότε ὁρθῶς ὅτι ἔπρεπε νὰ προχωρήσῃ μὲ ὅσον δυνατόν ὀλιγωτέρους ἀνθρώπους εἰς τὴν πετρώδη ἔρημον, ν' ἀφήσῃ εἰς τὴν ὄασιν τοῦ Cooper's Creek ὅλους τοὺς ἀσθενεῖς μὲ τὰς τροφὰς τῶν καὶ περιπλέον μὲ ὅλας τὰς τροφὰς, αἵτινες ἐμελλον νὰ χρησιμεύσωσι διὰ τὴν ἐπιστροφήν. Ἀφῆκε δὲ εἰς τὸν Βράχ, ἐκ τῶν οἰκείων του, τὴν διοίκησιν καὶ τὴν διαταγὴν νὰ τὸν περιμένῃ τρεῖς μῆνας τοῦλάχιστον καὶ μετὰ τὴν προθεσμίαν αὐτὴν ὅσον καιρὸν ἀκόμη θὰ ἐπέτρεπον αἱ ζωοτροφίαι. Ὡ! Ἐάν ὁ Ράιτ ἐξήρχετο ταχύτερον ἀπὸ τὴν ληθαργίαν ὅποια συμφοραὶ θὰ προελαμβάνοντο!

Ἐν τούτῳ ὁ ἀτρόμητος Βούρκ, πᾶραλαθὼν τὸν Οὐίλς, τὸν Γράι, καὶ τὸν Κίγκ, ἀρχαῖον στρατιώτην, καθὼς καὶ ἄλλοι καμήλους, ἐν ἄλογον καὶ τροφὰς διὰ τρεῖς μῆνας ἀνεχώρησεν εἰς ἀνακάλυψιν τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὁκεανοῦ. Τὴν 16 Δεκεμβρίου 1860 οἱ τέσσαρες ὁδοιπόροι, εἰσελθόντες εἰς τὸ δυσχερέστερον καὶ τὸ ἀγνωστότερον μέρος τῆς ὁδοιπορίας, ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν ὄασιν, διασχίζοντες δὲ τὸν πόταμόν, καὶ πλησιάζοντες πρὸς τὴν ἄλλην ὄχθην, ἔσειον τοὺς βραχίονας κρᾶζοντες πρὸς τοὺς συντρόφους τῶν. «Περιμεῖνατέ μας, περιμεῖνατέ μας!»

Καὶ ὅμως ὁ Βράχ καὶ οἱ ἄνθρωποι του, ὁ Ράιτ καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἐπανήρχοντο ἄνευ τοῦ Βούρκ. Οἱ μὲν πρῶτοι ἐπάλασαν ἐπὶ πολὺ ἐντὸς τοῦ καταλύματος αὐτῶν πρὸς τὰς αἵματηρὰς προσβολὰς τῶν αὐτοχθόνων. Ὁ καύσων κατέστη τρομερός· παρηκολούθουν τὸ μεμολυσμένον ὕδωρ, τὸ μόνον αὐτῶν καταφύγιον τὸ ὅποιον ἐταπεινοῦτο ἀδικήτως. Οὕτω πως ἀνέμεινον τέσσαρες μῆνας· ἐπὶ τέλους πολλοὶ ἀπέθανον, τοὺς δὲ ἐπιζήσαντας ἐλυμάνετο ἡ στομακική ἐνδὲ αἱ τροφαὶ ἡγγίζον πρὸς τὸ τέλος. Ὁ Βράχ ἀπεφάσισε ν' ἀναχωρήσῃ μὴ ἔχων πλέον, ὥς εἶπε, μηδεμίαν ἐλπίδα περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἀπριλίου. Κατ' αὐτὸν

δὲν ὑπῆρχε πλέον ἀμφιβολία ὅτι ὁ Βούρκ θ' ἀπέθανε· καὶ ὅμως ἀφῆκε τροφὰς τινὰς εἰς τὴν ὄασιν.

Ἐνῶ δὲ ἐπέστρεφεν, ἀπῆντησε τὸν Ράιτ μετὰ τῶν περὶ αὐτόν. Πῶς καὶ ἕνεκα τίνων ἀξιοθρηνητῶν συμβεβηκότων ἤρχετο τέσσαρας μῆνας βραδύτερον εἰς τὸ ὠρισμένον μέρος; ἀλλ' ὡς ἐτυπτεν αὐτοὺς ἡ συνείδησις ἐπέστρεψαν καὶ οἱ δύο εἰς Cooper's Creek, οὐδένα ὅμως τῶν συντρόφων εὗρον ἐκεῖ· τότε ἀποχαιρετίσαντες τὸ τελευταῖον τὴν ἔρημον, ἥτις κατέπτε βεβαίως αὐτοὺς, διευθύνθησαν εἰς Μέλβουρν. Καὶ τοιαύτη ἐν γένει ἡ ἱστορία τῆς τρομερᾶς ἐκστρατείας. Ὁ νέος Ὁουίτ μαθὼν αὐτὴν εἰς Ἀδδδον, διεβίβασε τὴν εἰδήσιν εἰς τὴν πόλιν, ὅπου ἡγανάκτησαν πάντες, αὐτὸς δ' ἐξηκολούθησεν ἀνεκδότως διευθυνόμενος πρὸς ἄρκτον.

Ἐντὸς δὲ ἐνὸς καὶ ἡμίσεος μηνὸς ἐπροχώρησεν εἰς τόπον πάντη διάφορον ἐκείνου, τὸν ὅποιον εἶχον ἰδεῖ οἱ πρῶτοι ὁδοιπόροι· ἀντὶ τῆς καυστικῆς ἄμμου τὴν ὁποίαν ἐκείνοι ἀπῆντησαν, αὐτὸς εὗρε κοιλάδας δροσερὰς, καὶ δι' ἀπεράντων πεδίων ἐπροχώρησε μέχρι πλησίον τοῦ Cooper's Creek· καὶ ἐκεῖ εἶδε κεχαραγμένην εἰς τὸν φλοιὸν δένδρου τὴν λέξιν ταύτην *Dig*, ὃ ἐστὶ σκάφον· καὶ σκάψας τὴν γῆν εὗρε τὸ σιδηροῦν κιβώτιον ἐν ᾧ ἀφῆκεν ὁ Βράχ ἐγγράφως τοὺς λόγους καὶ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεώς του καὶ συγχρόνως εὗρε μετὰ αὐτῶν τὰς σημειώσεις τοῦ Βούρκ λέγοντος ὅτι διεπέρασε τὴν ἡπειρόν μέχρι τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὁκεανοῦ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Cooper's Creek. Ἰδοὺ τὴν διηγεῖτο ὁ ταλαίπωρος ἀποδημητὴς εἰς τὸ τεμάχιον τοῦ ἡμερολογίου, τὸ ὅποιον ἔγραψε καὶ κατέθετο εἰς τὴν ρίζαν τοῦ δένδρου.

Τὴν 16 Δεκεμβρίου 1860 ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς ὁδοῦ μετὰ τῶν τριῶν συνοδοιπόρων του. Ἐν τῷ διαστήματι δὲ δύο μηνῶν ἐπροχώρησε ταχέως ἀνακαλύπτων καθ' ἡμέραν εὐφορύτερας γαίας· ἄχανῃς πεδιάς διεδέχτο τὴν ἔρημον τῶν πετρῶν· τὰ δένδρα ἐδίδον σκιὰν καὶ συνεχῆ ῥυάκια ὕδωρ δροσερόν. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ ἰθαγενεῖς ἔφευγον ἐντρομοί· δις ἢ τρίς μόνον ἐμειναν καὶ ἔδωκαν ἰχθὺς ξηροῦς εἰς τοὺς ὁδοιπόρους. Ποῦ καὶ ποῦ ἀπῆντων λίμνας μὲ ὕδωρ ἄλμυρον, λόφους μὲ ἄμμον ἐρυθρὰν, τόπους κατεστραμένους ὑπὸ ἐκτάκτων κατακλισμῶν καὶ πλήρεις σωρῶν πετρῶν. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἐφάνη ὑψηλὴ σειρὰ ὀρέων πρὸς βορρᾶν, τὰ ὅποια ὠνόμασαν ὄρη *Standish*. Εἰς τοὺς πρόποδας δὲ αὐτῶν εἶδε φύσιν τόσον ὠραίαν καὶ δάση τόσον χλοερὰ καὶ πεδιάδας τόσον πλουσίας, καταβρεχομένης ἀπὸ ἀφθονώτατα ὕδατα, ὥστε ὠνόμασε τὴν γῆν ἐκείνην γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

Μετὰ τὴν συγκίνησιν τῶν κατὰ πᾶσαν ὥραν νέων ἀνακαλύψεων, τὴν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐπίπονον διάβασιν ποταμῶν, τὴν πρὸς τοὺς

αὐτόχθονας, πρὸς ὄψεις καὶ τοὺς ἐν καιρῷ νυκτὸς ἐφορμῶντας μὺς πάλιν, εὐρέθησαν μετὰ δένδρων τόσῳ πυκνῶν ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ διαβῶσι χωρὶς νὰ κατακόψωσιν αὐτά. Ὁ Βούρκ καὶ ὁ Οὐίλς ἀφέντες τοὺς συνοδοιπόρους, ἐπροχώρησαν πεζῇ αἰσθανόμενοι ἄλμυρον οὕτως εἰπεῖν ἀέρα. Οὕτω δὲ κατάκοποι, καταβεβλημένοι ὑπὸ τοῦ καύσωνος, ἀγωνίζονται καὶ προχωροῦσι μέχρι τῆς 14 Φεβρουαρίου διὰ μέσου ἀδιαπεράστων δασωδῶν μερῶν καὶ ἑλῶν, εἰς τὰ ὅποια χώνονται μέχρις ὤμων. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην εὗρον θάλασσαν, παρὰ τὴν ὁποίαν ἐκάθησαν ἐξηντημένοι. Ἡ θάλασσα ἀναβρῖνουσα καὶ καταβρῖνουσα ἀλληλοδιαδόχως ἀποκαλύπτει ἀγρίας ἀκτᾶς, πρὸς τὰς ὁποίας φαρυμακρὰ δένδρα ἐκτείνουσι τοὺς κλάδους τῶν. Δὲν ὑπάρχει πλέον ἀμφιβολία ὅτι ἐκεῖνος εἶναι ὁ Εἰρηνικὸς Ὁκεανός. Μετὰ ἐξαμήνους κόπους αἰσθάνονται ὅτι ἐφθασαν εἰς τὸ τέλος τῆς ἐνδόξου αὐτῶν ἀποστολῆς, διὸ θέλουσι νὰ ἴδωσι τὸν Ὁκεανόν. Κατακόπτουσι τὰ δένδρα, ἀναβαίνουσιν εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη ὅθεν ἐλπίς εἶναι νὰ ἴδωσι τὸν ὀρίζοντα, ἀλλὰ πίπτουσιν ἐκνευρισμένοι καὶ κατάκοποι εἰς βαθέα τέλματα, ὅθεν ἀπεσύρθη τὸ πρῶτ' ἡ θάλασσα καὶ ὅπου μετ' ὀλίγον ἡ παλίρροια τὴν ὁποίαν τοσοῦτον ἐζήτουν ἀναβαίνει καὶ ἔρχεται σχεδὸν νὰ τοὺς καταπῇ· καὶ ὅμως τὸν ἐπικίνδυνον τοῦτον Ὁκεανὸν θέλουσι νὰ τὸν ἴδωσιν ἀφεύκτως· ἀλλὰ τὴν παρηγορίαν αὐτὴν δὲν τὴν ἀπολαμβάνουσιν· ὁ Μωῦσῆς εἶδε τοῦλάχιστον ἐκ τοῦ ὄρους τὴν γῆν Χαναάν· ἀλλ' αὐτοὶ, τοῦ μὲν Ὁκεανοῦ τούτου ἀκούουσι τοὺς μακροὺς ψιθυρισμοὺς καὶ καταβάλλουσιν ὑπερῶνθρώπους ἀγῶνας, εἰς ἄλλους ὅμως ἀπέκειτο νὰ ἴδωσι τὰ γλαυκὰ αὐτοῦ κύματα.

Πράγματι ὅμως ἐφθασαν εἰς τὸν σκοπὸν τῶν. Ἀλλὰ τὸ φάντασμα τῆς πείνης ἦτο ἐκεῖ τρομερὸν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν· εἶχον φέρεи μεθ' ἑαυτῶν δώδεκα ἐβδομάδων τροφὰς, εὐρίσκοντο εἰς τὸ ἡμισυ τοῦ δρόμου καὶ μόλις ἔμενον διὰ πέντε· ἡ τρομερὰ ἀγωνία τὴν ὁποίαν ἡσθάνοντο διὰ τὴν καθ' ἐκάστην αὐξάνουσαν σιτοδείαν καὶ ἡ ταχύτης μεθ' ἧς ἡναγκάζοντο νὰ ἐπιστρέψωσιν, ἔφερε τὸν θάνατον τῶν ὑποζυγίων καὶ τὴν ἐξασθένησιν αὐτῶν. Αἱ δὲ ἐπελθούσαι τρομεραὶ βροχαὶ κατέκλυσαν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν τὴν γῆν, ὥστε πολλάκις ἐκινδύνευσαν νὰ καταβυθισθῶσι. Τὴν 6 Μαρτίου ὁ Βούρκ ἔκειτο σχεδὸν νεκρός, ὡς φαγὼν τεμάχιον μεγάλου ὄφειος τὸν ὅποιον εἶχεν ἐψῆσει. Τὴν 20 ἤρχισαν νὰ ὀλιγοστεύωσι τὰ φορτία, τῶν καμῆλων μὴ δυναμένων πλέον νὰ προχωρήσωσι, καὶ νὰ πίπτωσιν ἀπὸ ἕκαστον ζῶον ἐξήκοντα σχεδὸν λίβρας τροφῶν τῶν ὁποίων ἐν τούτῳ ἐφοβούντο τὴν ἔλλειψιν. Οὕτω καὶ τὰ πλοῖα ἀπειλούμενα ὑπὸ τῆς θαλάσσης ρίπτουσιν εἰς αὐτὴν τὸ φορτίον ὅσον πολὺτιμον καὶ ἂν εἴναι.

Τὴν 30 σφάζουσι μίαν κάμηλον, τὴν 10 Ἀπριλίου φονεύουσι τὸν Βίλιν, ἥτοι τὸν ἀγαπητὸν ἵππον τοῦ Βούρκ μὲ τὸν ὅποιον ἀνεχώρησεν ἀπὸ Μέλβουρν καὶ ὅστις ἀντέσχε πλέον παντὸς ἄλλου καθ' ὅλην τὴν ἐκστρατείαν. Τὴν 11 ἀναγκάζονται νὰ διακόψωσι τὸν δρόμον ἐν τέταρτον τῆς ὥρας ἵνα περιμένωσι τὸν Γρέϋ, μὴ δυνάμενον πλέον νὰ περιπατήσῃ. Τοσοῦτον δὲ κατανάλισκει αὐτοὺς ἡ πείνα, ὥστε οἱ δύο οὗτοι γενναῖοι ἄνδρες κατῆντησαν νὰ κκομεταχειρισθῶσι τὸν φίλον των! Διότι φυλάζαντες τὸ ἄλευρον ὡς τελευταῖον καταφύγιον, εὗρον τὸν Γρέϋ κεκρυμμένον ὀπισθεν δένδρου καὶ τρώγοντα. Πόσον ἡ τελευταία βάσανος τοῦ ταλαιπώρου τούτου θὰ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν μνήμην των μετὰ τινὰς ἡμέρας, ὅτε καὶ αὐτοὶ κατῆντησαν εἰς ἀγωνίαν.

Ἐπὶ τέλους τὴν 21 Ἀπριλίου πρὸς τὸ ἐσπέρας φθάνουσιν εἰς τὴν ὄασιν ὡς ἄλλοι σκελετοί. Ἀναζητοῦσι διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ καλοῦσι διὰ τῆς φωνῆς τοὺς συνοδοιπόρους τῶν, ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους εἶχον συστήσει θερμῶς νὰ τοὺς περιμείνωσιν· ἀλλ' ἡ ὄσιν ἦτο ἔρημος καὶ οὔτε φωνὴ οὔτε ἀκρόασις. Ὅποιοι ὀδυνηροὶ λογισμοὶ κατέκλυσαν τὰς καρδίας αὐτῶν κατὰ τὴν τρομερὰν ἐκείνην ὥραν! Ἀνερευνῶντες δὲ μετὰ προσοχῆς ἀνέγνων τὴν λέξιν *Dig*, σκάφον, περὶ τῆς ὁποίας προείπομεν, καὶ εὐθὺς σκάψαντες ἀνεῦρον τὰς ὀλίγας τροφὰς τὰς ὁποίας ἀφῆκεν ὁ Βράχ εἰς τὸ σιδηροῦν κιβώτιον· εὗρον δὲ καὶ τὸ ἐγγράφον ἐν ᾧ ἐξήγει τὰ αἷτια τῆς ἀναχωρήσεως, φέρον τὴν χρονολογίαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἥτοι τῆς 21 Ἀπριλίου τὴν πρωΐαν.

Ὅθεν μετὰ ταξείδιον πλήρες ἀπελπισίας μέχρι τοῦ Ὁκεανοῦ καὶ μετὰ ἐπάνοδον ἐτι πλέον ἀπηλπισμένην, ἀφ' οὗ ἀπώλεσαν ἡ ἔφαγον ὅλας σχεδὸν τὰς καμήλους καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν ἐκτὸς δύο, ἀφ' οὗ κατῶρθωσαν τὴν μεγαλύτεραν ἀνακάλυψιν κατὰ τὴν Ἀυστραλίαν, ἐφθασαν μετὰ βαςάνων εἰς τὴν ὄασιν τὴν ὁποίαν τόσον ἐπεπόθουν, καὶ ἐκείνοι, οἵτινες θὰ τοὺς ἔσωζαν καὶ ἐπὶ τοὺς ὁποίους ἠλπίζον, εἶχον ἀναχωρήσει πρὸ ἐπτά ὥρῶν μόνον. Τί νὰ κάμωσιν, ἐξηντημένοι ὡς ἦσαν ἀδυνατοῦντες νὰ προχωρήσωσιν; ἔπρεπε νὰ διατρέξωσι μὲ ὑποζύγια ἡμιθανῆ ἐξακόσια χιλιόμετρα κατόπιν συνοδείας καλῶς παρεσκευασμένης καὶ πρὸ πολλοῦ ἀπρακτοῦσης; Βεβαίως τοῦτο θὰ ἦτο τὸ φρονιμώτερον ἂν δὲν εἶχον δοκιμάσει ὀλοκήρων μνηῶν βασιανιστήρια· ἀλλ' ὁ Βούρκ ἐνθυμεῖται ὅτι ἐκατὸν πεντήκοντα χιλιόμετρα μακρὰν, πλησίον τοῦ ὄρους Ἀπελπισίας, ὑπάρχει σταθμὸς προβάτων, ὅστις τοῦλάχιστον θὰ μὲνῃ ἐκεῖ· καὶ ἕνεκα τούτου μετὰ δύο ἡμερῶν ἀγάπαισιν παρέσυρε τὸν Οὐίλς καὶ τὸν Κίγκ μετὰ τινῶν τροφίμων. Ἀποθέτει εἰς τὸ σιδηροῦν κιβώτιον τὸ ἡμερολόγιον τῶν ἀνακαλύψεων καὶ τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ εἰς τὸ ὅποιον παραπονεῖ-

ται διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ ὑπακιστοῦ τοῦ καὶ ἀναγγέλλει τὴν πρὸς τὸ ὄρος Ἀπελιπσία μετὰ βασίν του.

Ἀλλ' ἰδοὺ τί συνέβη πρὸς συμπλήρωσιν τῆς τοσαύτης συμφορᾶς· ἐνθ' ὁ Βούρκ, μόλις βαδίζων ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὴν ὅσιν διευθυνόμενος πρὸς δυσμὰς, ὁ Βράχ καὶ ὁ Πάϊτ, οἵτινες εἶχον συναντηθῇ, ὡς εἶδομεν, τὴν 24 Ἀπριλίου εἰς τὴν ἰδίαν ὅσιν, τυπτόμενοι τὴν συνείδησιν ἠθέλησαν νὰ βεβαιωθῶσι μὴ ἐπανῆλθον τῶν ἀπόντων. Ὡς ἀσυλλόγιστοι δὲ δὲν ἐσκέφθησαν νὰ σκάψωσιν εἰς τὴν ἄμμον καὶ νὰ ἐρευνήσωσι τὴν κρύπτην ὅπου θὰ εὕρισκον τὰ ἀποτεθέντα ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ Βούρκ τὴν πρωίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης καθὼς καὶ τὴν περιγραφὴν τοῦ δρόμου του· οὕτω δὲ θὰ τὸν ἐσώζαν. Αὐτοὶ ὅμως εὐρόντες τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους ὁποῖαν ἀφῆκαν αὐτὴν τὸ πρωῒ, ἀνεχώρησαν πρὸς τὸ Νοτιοδυτικὸν εἰς Δάβλιν.

Ὅθεν δις κατὰ συνέχειαν ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἐβδομάδος οἱ ἄνθρωποι αὗτοι, οἵτινες ἀνεζητοῦντο ἀμοιβαίως, καὶ τῶν ὁποίων ἡ συνάντησις θὰ ἔθετε τέρμα εἰς τὰς τρομερωτάτας τῶν βασάνων, εὐρέθησαν εἰς μάτην πλησίον ἀλλήλων.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ Βούρκ, ὁ Οὐίλς καὶ ὁ Κίγκ καταβαίνουσι τὴν κοιλάδα τοῦ Cooper φέροντες μεθ' ἑαυτῶν τὰς τροφὰς τῆς κρύπτης. Ἡ μία τῶν καμήλων πίπτει ἐξ ησθενισμένη, καὶ φρονέουσιν αὐτὴν ἐξήρακιν εἰς τὸν ἥλιον τὸ κρέας αὐτῆς· τὴν δ' ἐπιούσαν ἀπέθανε καὶ ἡ τελευταία. Τότε ἐστερημένοι πάσης βοηθείας σύρονται μέχρι τινὸς ἐγγωρίου φυλῆς, τῆς ὁποίας τὰς θηριώδεις ὀρέξεις κατεσίγησεν ἡ θέα τῶν αὐτῶν τὴν τροφήν της, ἥτοι βρωμερὸν σίτον ὀνομαζόμενον καρδοῦ, τὸν ὁποῖον μακρῶς μὲν μόλις, δὲν δύναται ὅμως καὶ νὰ χωνεύσωσιν. Ἐξήσαν δὲ οὕτω μέχρι τῆς 15 Μαΐου.

Ἀφ' οὗ οἱ μαῦροι ἐγένοντο ἄφαντοι καὶ δὲν ἐφάνησαν πλέον. Τότε ἡ ἀνάγκη ἐβίασεν αὐτοὺς ν' ἀκολουθήσωσι τὸν δρόμον των πρὸς τὸ ὄρος Ἀπελιπσία καὶ νὰ βαδίσωσι συρόμενοι μέχρι τῆς 24 Μαΐου ἐπὶ ἀμμόδους καὶ φλογεροῦ ἐδάφους. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἀνεκάλυψαν τίποτε, ἔπασσαν κατάκοποι, παραιτήσαντες καὶ τὴν τελευταίαν ταύτην ἐλπίδα. Οὐδεμία δὲ πλέον ἀμφιβολία ὅτι κατεδίωκεν αὐτοὺς ἡ συμφορὰ, διότι ὅτε ἀκολούθως ἀνεζήτησαν τὰ ἔχνη αὐτῶν, ἐπίσθησαν ὅτι ἐὰν μίαν μόνον ἡμέραν ἐπροχώρουν ἔτι, θὰ ἐβλεπον τὸ ὄρος καὶ θὰ ἐσώζοντο.

Τὴν 27 Μαΐου ἐπιστρέφουσιν εἰς Cooper's Creek τρεφόμενοι διὰ καρδοῦ, οὕτινος τὸ μὲν μᾶσσημα τοὺς ἐξασθενίζει, ὁ δὲ χυμὸς δὲν τοὺς τρέφει πλέον. «Ἡλθομεν, ἔγραψαν, νὰ ἐπανιδώμεν τὴν ὅσιν καὶ ν' ἀποθάνωμεν.»

Παρέχωσαν δὲ εἰς τὸ κιβώτιον τὴν σημείωσιν μετὰ τινων γραμμῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν τελευταίαν των ἀπόπειραν. Πόσας ἡμέρας διήρ-

κασεν ὁ ἥμις οὗτος θάνατος μανθάνομεν ἐκ τινων λέξεων τὰς ὁποίας ἐχάραττον ἐνίοτε ὁ Οὐίλς καὶ ὁ Βούρκ καὶ κατέθετον ὑπὸ τὰ δένδρα ὡς διαθήκην τῶν τελευταίων αὐτῶν ὥρων εἰς τὸ σιδηροῦν κιβώτιον.

Καὶ γράφοντες ἐπαρηγοροῦντο ὅτι διηγοῦντο εἰς τοὺς συμπολίτας αὐτῶν τὰ ἀληθῆ των μαρτύρια ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν ἀνακαλύψεων. Τὴν 20 Ἰουνίου τὸ καρδοῦ δὲν ἔδιδε πλέον εἰς αὐτοὺς δύναμιν· δύο δὲ γραμμαὶ τοῦ Οὐίλς τὴν ἡμέραν ἐκείνην λέγουσιν αὐτά· «Εἶναι πολλὰ λυπηρὸν νὰ αἰσθάνεται τις ἐγκαταλειμμένον τὸν ἑαυτὸν του καὶ τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἔμπορῶ πλέον ν' ἀνθῶ.» Τὴν 22 γράφει· «Εἶμαι πλαγιασμένος ἐπὶ τῆς ἄμμου καὶ δὲν θὰ σηκωθῶ πλέον. Εἰς τὸ ἐξῆς ὁ Κίγκ, ὡς εὐρωστότερος, θὰ καταθέσῃ τὰς τελευταίας μου προσρήσεις εἰς τὴν κρύπτην.» Τὴν 29 Ἰουνίου ἐχαράχθησαν αἱ τελευταῖαι αὐταὶ λέξεις πλήρεις στοργῆς καὶ καρτερίας πρὸς τὸν πατέρα του· «Ὁ θάνατός μου... ὁ θάνατός μου εἶναι βέβαιος ἐντὸς τινων ὥρων, ἀλλ' ἡ ψυχὴ μου εἶναι ἀτάραχος.»

Ὁ Ὅουϊτ δὲν εὗρεν ὑπὸ τὸ δένδρον ἐκεῖνο ἄλλο τι δυνάμενον νὰ τὸν φωτίσῃ περὶ τοῦ Οὐίλς. Ἀπέθανεν ἡ ἔζη ἀκόμη; Ἡὐ ἄρα εὕρισκετο ὁ ξηρὸς σκελετός του ἢ τὸ ἡμίνεκρον σῶμά του; Αἱ τελευταῖαι λέξεις τοῦ Βούρκ φέρουσι τὴν ἡμερομηνίαν μιᾶς ἡμέρας πρὸ τῆς τοῦ Οὐίλς, τὴν τῆς 28 Ἰουνίου. Ἄν καὶ ψυχορραγῶν ἠθελεν ἀκόμη ν' ἀναζητήσῃ τὴν φυλὴν τῶν μαύρων, τὴν μόνην ἐλπίδα τῆς σωτηρίας του. Ὁ ἀποχωρητισμὸς του ἐφαίνετο πλέον ἔντονος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀφοσίωσίς του ἐπίσης ἡρωϊκὴ. «Ὁ Κίγκ θὰ ἐπιζήσῃ, ἐλπίζω· ἔδειξε γενναιοτάτην ψυχὴν· ἐτελειώσαμεν τὸ ἔργον μας, ἐφθάσαμεν πρῶτοι εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Ὠκεανοῦ... ἀλλὰ κατελείφθ...» Ἡ τελευταία αὕτη λέξις δὲν ἦτο τελειωμένη· ἐστερήθη τῆς δυνάμεως νὰ γράψῃ αὐτὴν.

Θὰ ἐξέπνευσαν ἀναμφιβόλως καὶ αὐτὸς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν καὶ θὰ ἔμειναν ἄταφοι ἀφ' οὗ ἐκλείσαν τὸν λάκκον εἰς τὸν ὁποῖον ἦσαν παρκαχωμένα τὰ ἔγγραφα, ἅτινα ἔμελλον ν' ἀποκαλύψωσι τὰ μυστήρια τῆς ἡπείρου καὶ νὰ μαρτυρήσωσι περὶ τῶν ὑπερανθρώπων παθημάτων αὐτῶν. Οὐδὲν ἄλλο ἔχνος εὐρέθη. Ὅτε ὁ Ὅουϊτ ἐφθασεν ἡ κρύπτῃ ἦτο ἐσκεπασμένη μὲ ἄμμον, ἐκ δὲ τῶν συγκεχωμένων καὶ συνεχῶν ἰχνῶν, δεικνόντων ἀπείρους μεταβάσεις ἀπὸ τοῦ καταλύματος αὐτῶν εἰς τὸ ὕδωρ, ἀδύνατον ὑπῆρξε νὰ διακρίνωσι τὸ τελευταῖον.

Ὁ Ὅουϊτ ἀνεζήτησε καθ' ὅλας τὰς πέριξ διευθύνσεις τὰ ἔχνη τῶν καμήλων καὶ ἐπὶ τέλους τὴν 10 Σεπτεμβρίου μεταξὺ τῶν βημάτων τῶν γυμνῶν ποδῶν τῶν αὐτοχθόνων εὗρε τὸν τύπον σανδαλίου. Ὡ ποῖα στιγμή ἀγωνίας! Μετ' ὀλίγον ἀνεκάλυψε μεταξὺ τῶν δασῶν πυρὰ τῶν μαύρων. Τρέχει καὶ παρατηρεῖ ὃν δυστυχῆς, ἡ

μᾶλλον σκιὰν ἀνθρωπίνου ὄντος, ἀσθενεστάτου, μαρτυροῦντος διὰ βλεμμάτων ἀκτινοβολούντων ἄφατον ἀγαλλίασιν, ἀλλὰ μόλις δυνάμενον νὰ προφέρῃ ἦχον.

Ἦτο δὲ ὁ ἥχος ἀνθρώπου ζῶντος ἐκ τῶν τῆς μεγάλης ἀποδημίας, ὁ τοῦ ἀρχαίου στρατιώτου Κίγκ. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀνέλαβε δυνάμεις καὶ φωνὴν καὶ ἐδυνήθη νὰ διηγηθῇ τί ἀπέγιναν οἱ τρεῖς συνοδοιπόροι του ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐσκέπασε τὴν κρύπτην. Ἰδοὺ δὲ τί συνέβη· τὴν 28 ὁ Οὐίλς ἀγωνιῶν τὸν παρεκάλεσε νὰ ὑπάγῃ εἰς ἀναζήτησιν τῶν ἰθαγενῶν, εἰς τοὺς ὁποίους μόνους ἠλπιζεν. Ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Βούρκ τὸ ὁρολόγιόν του καὶ τινὰς λέξεις πρὸς τὸν πατέρα του, οἱ δὲ τρεῖς φίλοι ἐχωρίσθησαν κλαίοντες ἵνα μὴ ἐπανιδῶσι πλέον αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς. Μετὰ δρόμον δύο ἡμερῶν ὁ Βούρκ ἔπασε παρακαλῶν τοὺς συντρόφους του «νὰ μὴ ἀφήσωσιν αὐτὸν ἕως ὅτου ἀποθάνῃ» καὶ νὰ μὴ θάψωσι τὸ σῶμά του, ἀλλὰ ν' ἀφήσωσιν αὐτὸ ἐκτεθειμένον εἰς τὸν ἥλιον τῶν ἐρήμων μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐχάραξε τὸν δρόμον τοῦ αἰώνος του καὶ εὗρε τὸν θάνατον.

Τὴν 29 κατέπεσε τὸ τελευταῖον ἐπὶ τοῦ ξηροῦ ἐδάφους· οἱ μυκτῆρές του βυθίζονται εἰς τὴν ἄμμον, ἀτενίζει τὸν Σταυρὸν τῆς Μεσημβρίας ὅστις εἶναι τὸ παραμυθητικὸν σημεῖον τῶν ἀποθησκόντων εἰς τὸ μεσημβρινὸν ἡμισφαίριον καὶ μετὰ ταῦτα σθένυνται οἱ μεγάλοι του ὀφθαλμοί.

Ὁ τελευταῖος ἐπιζήσας ἐπέστρεψεν εἰς τὸν ποταμὸν, εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ὁποίου ἀφῆκε τὸν ἀτυχῆ Οὐίλς, τὸν ὁποῖον εὗρεν ἐπίσης νεκρόν. Ὁ Κίγκ περιεπλανήθη τότε μόνος εἰς τὰ δάση κλαίων τοὺς δύο του ἀρχηγούς. Ἐπὶ τέλους εὗρε τὴν φιλόξενον φυλὴν τῆς ὁποίας ἡ τροφὴ διετήρησεν αὐτὸν πλέον τῶν δύο του συντρόφων. Ὁ Ὅουϊτ κατὰ τὰς ὁδηγίας του ἀνέυρε τοὺς δύο σκελετοὺς τοὺς ὁποίους οἱ αὐτόχθονες εἶχον σκεπάσει μὲ κλάδους δένδρων εἰς σημεῖον σεβάσμου. Πλησίον δὲ τοῦ Βούρκ ἐκ δεξιῶν ἔκειτο τὸ πολὺ-καννον αὐτοῦ. Ὁ Ὅουϊτ ἔθαψε τὸ λείψανόν του εἰς τὴν Union-Jack, τὸ ἐθνικὸν σκῆνωμα ἥτοι τὸν ἐντιμότερον τάφον, οὕτινος εἶναι ἄξιοι οἱ γενναῖοι, καὶ ἀφ' οὗ ἀντήμειψε τοὺς αὐτόχθονας ἐπανῆλθεν εἰς Μέλβουρν φέρων τὸ ἡμερολόγιον καὶ τὴν διαθήκην τῶν ἀποδημητῶν.

Τὴν 9 Δεκεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀνεχώρησεν ἵνα ἐπισκεφθῇ ἐκ νέου τοὺς μεμονωμένους ἐκείνους τάφους, λαβὼν ἐντολὴν ὑπὸ τῆς ἀποικίας τῆς Βικτωρίας ἵνα φέρῃ τὰ λείψανα τῶν δύο ἡρώων. Μετὰ δὲ ἐν ἔτος πάντες οἱ κάτοικοι τῆς Μέλβουρν ὑπεδέχθησαν πενθοῦντες αὐτά. Ἡθέλουν δὲ νὰ τιμῇσιν διὰ κηδείας πανδήμου καὶ μεγαλοπρεπεστάτης καθὼς καὶ διὰ μνημείου ἀνεγερθέντος εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως, τοὺς ἀνδρας ἐκείνους τοὺς ἀποθανόντας εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίας των χάριν τῶν συμπολιτῶν αὐτῶν. Οἱ τοιοῦτοι ὅμως ἄνδρες δὲν ἀποθνήσκουσιν ὁ-

λοσχερῶς, διότι εἰς τὴν πόλιν, τὴν ἀφιλοκέρδειαν, τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὰ παθήματα αὐτῶν ὀφείλει ἡ Αὐστράλια τὴν ἀξιοθαύμαστον ἀνάπτειν τῆς ἐνεργείας καὶ τῆς ζωῆς, τῆς εὐδαιμονίας καὶ τῆς δόξης. Ἀπὸ βορρᾶ καὶ μεσημβρίας, ἀπὸ ἀνατολῆς καὶ δύσεως, ἀπεδημῶσιν οἱ τολμηροὶ αὐτῆς ἐρευνῶνται, ἔδραμον εἰς μέση ἀγνωστα καὶ πολλάκις ἀπέθανον. Ἀλλ' ἡ ἐδὸς ἠνοιχθὴ παρ' αὐτῶν καὶ ἡ ἀποικία, τὰ πλοῦτη καὶ ὁ βίος ἐπέζησαν.

Εἰς τὰ ἔθνη τοῦ ἀρχαίου κόσμου οἱ ἡγεμόνες βλέπουν ἀτάραχοι ἀποθνήσκοντα εἰς τοὺς πολέμους πλήθη στρατιωτῶν· εἰς τὸν νέον ὅμως κόσμον, ὅπου ἡ ἐρήμος εἶναι πεδῖον μάχης, ὅπου ὁ ἐξερευνητὴς εἶναι στρατιώτης καὶ ἀπόστολος τοῦ πολιτισμοῦ, ὅταν δεκάς περ ἄνθρωποι ἐκινδύνευσαν, δλόκληρος πληθυσμὸς ἐνὸς ἐκατομμυρίου ψυχῶν ἀνηγέρθη ἀγωνιῶν καὶ ὅπως σωθῶσι πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ πράξῃ ἡ ἀνθρωπίνη δύναμις, ἡ δύναμις τῶν ἡρώων, τὸ ἐπραξε.

Καὶ ἂν ὁ θάνατος ἐθριαμβεύσει κατὰ τῶν γενναίων τούτων δοκιμῶν, ἡ ἀπὸ τῆς χθὲς ἔτι γεννηθεῖσα πόλις γινώσκει τοῦλάχιστον νὰ τιμᾷ τοὺς μεγάλους τῆς ἀνδραγ· καὶ ἡμεῖς ὁδοιπόροι καὶ ξένοι, πλήρεις θαυμασμοῦ πρὸς τὴν ἱστορίαν αὐτῶν, δὲν πρέπει νὰ κλίνωμεν γόνυ πρὸ τοῦ πένθους τὸ ὁποῖον καλύπτει εἰσέτι αὐτὴν καὶ νὰ προσαγορεύσωμεν τοὺς δημιουργοὺς κράτους, οὕτινος αἱ μέλλουσαι τύχαι προαναγγέλλονται τόσον σεβασταὶ ὅσον ἔκταντοι καὶ αἱ ἀρχαὶ τοῦ;

N.

Ἐστὶ συνέχεια.

ΠΕΡΙ ΚΕΡΑΥΝΟΥ ΚΑΙ ΒΡΟΝΤΗΣ

Μετὰφρασις Α. Μηλιαράκη.

Ἡ ἀμφιβολία περὶ τοῦ τί εἶναι ὁ κεραυνὸς ἐξέλιπεν ἀπὸ τοῦ 1700, ἀπὸ τοῦ Φραγκλίνου, τοῦ Ἀλιδάρτου, τοῦ Καντὼν, τοῦ Βεκαρία, τοῦ Ριχμάνου. Ὁ κεραυνὸς εἶναι γιγάντειος σπινθήρ ἐκρηγνύμενος μεταξὺ νέφους τινὸς καὶ τῆς γῆς.

Αἱ ἀστραπαὶ εἶναι ὡσαύτως σπινθήρες ὅμοιοι πρὸς τοὺς παραγομένους διὰ τῶν ηλεκτρικῶν μηχανῶν. Οἱ σπινθήρες δὲ οὗτοι, ὅταν παράγονται μεταξὺ δύο νεφῶν οὐδεμίαν ἐπιφέρουσι βλάβην, ὅταν ὅμως μεταξὺ νέφους καὶ γῆς τότε κεραυνόβολοις τὸ μέρος ἐνθα ἐξεργάγησαν. Τὰ ἡλεκτροφόρα νέφη ἔλκουσιν ἀλλήλα, ὅταν δὲ πλησιάζωσιν ἀρκούντως, τῶν ἐκατέρωθεν ἡλεκτρικῶν ἐνομένων, γεννᾶται ἡ ἀστραπή. Ἡ φωτοβόλος γραμμὴ τῶν σπινθήρων αὐτῶν τῆς ἀτμοσφαίρας, ὅ ἐστὶ τῶν ἀστραπῶν, ἔχει μῆκος ἐνίοτε 12 ἢ καὶ 15 χιλιομέτρων. Τὸ μῆκος δὲ τοῦτο δὲν προκύπτει ἐκ τῆς ἡλεκτρικῆς ἐντάσεως ἐκαστοῦ νέφους, ἀλλ' ἐκ τῆς καταστάσεως τῆς ἀτμοσφαίρας, ἥτις, ὅταν εἶναι πλήρης ὑγρασίας, καθίσταται εὐηλεκτροτάχως, ὥστε ὁ σπιν-

θῆρ διατρέχει οὕτω μεγάλας ἐκτάσεις ἀπὸ τοῦ ἐνὸς νέφους εἰς τὸ ἀμέσως ἐπόμενον, διαχαράττων ἐλικοειδῆς γραμμάς.

Τὰ αὐτὰ νέφη ὑφίστανται ἀλληλοδιαδόχους ἐκκενώσεις ἡλεκτρισμοῦ, ἐξ οὗ αὖθις πληροῦνται διατρέχοντα τὴν ἀτμοσφαῖραν ὡς γιγάντιοι ἡλεκτρικὴ μηχανή. Διὰ τοῦτο δὲ αἱ ἀστραπαὶ εἶναι συνεχεῖς ἐπὶ ὥρας ὁλοκλήρους.

Ἡ διάρκειά τῆς ἀστραπῆς εἶναι ἀνυπολόγιστος· διαρκεῖ κατὰ τὸν Whealston ἐν χιλιοστὸν τοῦ δευτερολέπτου, ὅσον δηλαδὴ καὶ ὁ σπινθήρ τῆς ἡλεκτρικῆς μηχανῆς. Πολλὰκις ὁ ἡλεκτρισμὸς, ἀντὶ τῆς ἐκπηδήσεως ἀστραπῆς ἀπὸ νέφους εἰς νέφος διατρέχει τὴν περιφέρειαν ἢ μεταβαίνει εἰς τὴν ἀντίθετον πλευρὰν τοῦ νέφους, ἐν ᾧ ὑπάρχει· τοῦτου δὲ γενομένου ἀναφαίνονται ἀμυδρὰ ἐρυθρὰ λάμψεις ἐπὶ τοῦ νέφους, ἢ κυανὰ καὶ ἰώδεις, προερχόμεναι ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν ἐκκενώσεων.

Ἐνίοτε κατὰ τὰς νύκτας θερμῶν ἡμερῶν φαίνεται ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος ἀμυδρὸν φῶς, γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα «ἀστραπαὶ τῆς θερμότητος». Τὸ φῶς τοῦτο εἶναι ἀντανάκλασις ἀστραπῶν ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας, συμβαίνουσιν ὑπὸ τὸν ὀρίζοντα. Ὁ κρότος τῆς βροντῆς δὲν διήκει πέραν τῶν 6 λευγῶν, ἐνῶ ἡ λάμψις τῆς ἀστραπῆς δύναται νὰ παρατηρηθῇ μέχρις ἀποστάσεως 30 λευγῶν. Οὕτω δὲ τὸ φῶς, τὸ ἐπὶ τῶν νεφῶν ἀντανάκλωμενον, φαίνεται ἐκ τῶν μεγαλειτέρων ἀποστάσεων.

Ἐξ ἀποστάσεως 60 λευγῶν δύναται τις νὰ ἴδῃ τὴν λάμψιν τοῦ φωτὸς μικρᾶς ποσότητος πυρίτιδος ἀναφθείσης ἐν ὑπαίθρῳ, ἢ φλῶξ ὅμως αὐτῆς καλύπτεται ὑπὸ τῆς κυρτότητος τῆς γῆς.

Ὅταν διὰ τῶν ἐργαλείων τῆς φυσικῆς παραγώμεν σπινθήρα, ὁ τῆς ἐκρήξεως κρότος εἶναι ἀκαριαῖος, ἐνῶ ὁ ἥχος τῆς βροντῆς εἶναι διάφορος, διότι ἀκούεται ὡς ὑπόκωφος δοῦπος παρατεταμένος καὶ ἡρέμα ἐξασθενούμενος. Αἱ δονήσεις δὲ τοῦ ἀέρος αἱ προξενούμεναι ἐκ τῆς ἐκκενώσεως τοῦ ἡλεκτρισμοῦ παράγουσιν ἥχον ποιικιλούμενον κατὰ τὴν πυκνότητα τοῦ στρώματος, ὅπερ διέρχεται ὁ σπινθήρ. Ὁ σπινθήρ διατρέχων μέγα διάστημα 10, 12, 15 χιλιομέτρων προξενεῖ κατὰ τὴν ὁδὸν του ἀλληλοδιαδόχους δονήσεις ἢ κυματισμοὺς ἥχων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀκούομεν πρῶτον τοὺς πλησιέστερους, εἴτα δὲ τοὺς ἀπωτέρους, ἐξ οὗ προέρχεται ὁ παρατεταμένος ἥχος τῆς βροντῆς. Ὅταν δὲ ἡ ἀστραπὴ εἶναι κεραυνοβόλος, ὁ κρότος εἶναι ξηρός· διότι τῆς ἀστραπῆς παραχθείσης πλησίον ἡμῶν ὅλαι αἱ δονήσεις τοῦ ἀέρος ἀκούονται ταυτοχρόνως.

Ἡ διάρκειά τῆς βροντῆς δύναται νὰ παραστήσῃ τὸ μήκος τοῦ σπινθήρος τῆς ἀστραπῆς, ἢ ἀποστάσεις δὲ αὐτῆς ἀπὸ τοῦ θεατοῦ δύναται νὰ υπολογισθῇ ὡδὲ πως. Ὁ ἥχος διατρέχει 337 μέτρα ἐντὸς δευτερολέπτου, ἐὰν λοιπὸν ἀπὸ τῆς ἀστραπῆς μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς βροντῆς πα-

ρῆλθον 5 δευτερόλεπτα, ἔπεται ὅτι τὸ σημεῖον τοῦ ἐδάφους τὸ ἐγγύτερον πρὸς τὴν ἀστραπὴν ἀπέχει πεντάκις 337 μέτρα· δηλαδὴ 1685.

Ὅταν ἡ ἐκκενώσις τοῦ ἡλεκτρισμοῦ δὲν γίνῃ μεταξὺ νεφῶν, ἀλλὰ μεταξὺ νέφους καὶ γῆς, ὅτε γεννᾶται κεραυνὸς, ἡ ἀστραπὴ διακρινόται καὶ ὑποδιαιρεῖται εἰς πολλὰς γραμμάς. Σπανίως δὲ συμβαίνει τὸ ἐναντίον. Ὁ Ἀραγὼ ἀναφέρει ὅτι κατὰ τὴν θύελλαν τοῦ 1718, καθ' ἣν ἡρημώθησαν τὰ περίχωρα τοῦ Λανδερῶ, (Γαλλία), οἱ κάτοικοι ἤκουσαν διακεκριμένως τρεῖς μόνον βροντάς, ἐν τούτοις ὁ κεραυνὸς ἐνέσκηψεν εἰς 24 ἐκκλησίας.

Οἱ κεραυνοὶ προσβάλλουσι συνηθέστερον τὰ ὑψηλὰ ἀντικείμενα, τὰ μεμονωμένα δένδρα, τοὺς λόφους, τὰ κωδωνοστάσια κτλ. Ἡ φύσις δὲ τῶν σωμάτων ἔχει μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Παρατηρήθη ὅτι πολλάκις ὁ κεραυνὸς προσέβαλε θάμνους κειμένους παρὰ τὰ θεμέλια ὑψηλῶν πύργων λιθίνων, ἄνευ βλάβης αὐτῶν, διότι οἱ λίθοι ἦσαν κακοὶ ἀγωγοί· ἄλλοτε δὲ πάλιν προσέβαλε δένδρα χαμηλὰ κείμενα πλησίον ἄλλων ὑψηλοτέρων, ἰτέας κειμένους πλησίον δρυῶν. Ἡ ποιότης τοῦ δένδρου φαίνεται, ὅτι ὡς πρὸς τοῦτο ἔχει μεγίστην σημασίαν. Καθόλου δὲ εἰπεῖν, τὰ δένδρα τὰ ὑδαρέστερα ὑπόκεινται πλεῖστον εἰς τὰς προσβολὰς τοῦ κεραυνοῦ, καθὼς καὶ μέρη τινὰ τῶν πόλεων φαίνονται μᾶλλον ἐκτεθειμένα. Ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῶν τόπων, ἢ φύσις τοῦ ἐδάφους, ἢ γειτνιάσις ὁμαλῶν πεδίων ἐνῶδρων ἔχουσι μεγάλην σημασίαν.

Ἡ γραμμὴ τῆς ὁδοῦ, ἣν διατρέχει ὁ κεραυνὸς, καίπερ ἐκ πρώτης ὕψεως φαινόμενη ἰδιότροπος, ἔχει λόγον τοῦ σχηματισμοῦ τῆς· ἀρκοῦσι μεταλλικὰ τινὰ ἀντικείμενα ὅπως διαχαράξωσι καὶ σημειώσωσιν αὐτήν. Πάντοτε δὲ διέρχεται διὰ τῶν μερῶν, ἅτινα παρέχουσιν ἀσθενῆ ἀντίστασιν. Τῷ 1676 ὁ κεραυνὸς προσέβαλε τὰ κωδωνοστάσια τῆς μονῆς τοῦ Σαιντ-Μεδάρδ ἐν Σοασσῶν, διέτρεξε δὲ τὴν οἰκοδομήν κατὰ πολλὰς ἀνωμάλους διευθύνσεις. Πρὸ 14 δ' ἐτῶν εἶχε προσβάλει κεραυνὸς τὴν αὐτὴν μονὴν διατρέξας ἀκριβῶς τὴν πρώτην ὁδόν. Πλησίον τοῦ Λαβῆλ (Γαλλία) κεραυνὸς πεσὼν ἐπὶ τοῦ κωδωνοστασίου τοῦ Ἀντράσμ. ἔτηξε τὰ χρυσὰ σκεύη καὶ διετρύπησε πολλὰ μέρη, ἅτινα ὕστερον ἐπεσκεύασαν, μετὰ ἐν ἔτος δὲ αὐτόθι κεραυνὸς αὖθις πεσὼν, ἐπήνεγκε τὴν αὐτὴν βλάβην καὶ διήλθε διὰ τῶν αὐτῶν μερῶν.

Ἐν Περόννῃ (Γαλλία) τῇ 40 Σεπτεμβρίου 1861 ἐν δωματίῳ ἔπεσε κεραυνὸς, ὅπου πρὸ 25 ἐτῶν μικροῦ ἐδέησε νὰ φονεύσῃ τὸν Βερνάνζερν. Ὡστε ὁ κεραυνὸς ἐν τῇ ὑπάρξει του ἀκολουθεῖ μέθοδόν τιναν.

Ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ ἀδύνατον νὰ περιλάβωμεν τὰ ποικίλα τοῦ κεραυνοῦ ἀποτελέσματα. Τῇκει μέταλλα, καὶ θαυμασίως μετακινεῖ βάρεα

σώματα. Παρατήρησαν τοίχους μετακινήθοντας καὶ οἰκίας μικρὰς εἰς ἀπόστασιν ἱκανῶν μέτρων ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς αὐτῶν θέσεως. Ἐν Μαγκνεςρίχ τοῖχος 26,000 χιλιογράμμων κεραυνωθεὶς μετακινήθη εἰς ἀπόστασιν 3 μέτρων.

Ὑπὸ φυσιολογικῇ δ' ἐποψίν παρατηρήθη ὅτι ὁ κεραυνὸς ἐθεράπευσε παραλυτικούς. Ἐν Νιόρτ ἀσθενὴς τις ἐκ ρευματισμῶν ἐρρίφθη κατὰ γῆς ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ, ὅταν δὲ ἀνηγέρθη ἦτο ἐντελὴς ὑγιής.

Αἱ κατὰ τοῦ κεραυνοῦ προφυλάξεις ἀφ' ἐαυτῶν ἐνδεικνύονται, ἄλλως τε δὲ καὶ εἶναι σήμερον γνωσταί. (Δὲν διαλαμβάνομεν δ' ἐνταῦθα περὶ τῶν ἀλεξιεραιῶν. Τὸ ἀλεξιέραιον ὅπως λειτουργεῖ καλῶς πρέπει νὰ εἶναι ἐπιστημονικῶς τετοποιηθέν, ἄλλως καθίσταται ἐπικίνδυνον.)

Ὁ εὐρισκόμενος ἐν πεδιάδι ψιλῇ δένδρων καὶ καταλαμβάνομενος ὑπὸ θύελλης πρέπει ν' ἀποφεύγῃ νὰ πλησιάσῃ δένδρα μεμονωμένα· εἶναι συνετὸν νὰ ζητῇ καταφυγὴν ὑπὸ ἀντικείμενον ὑψηλόν, π. χ. ἰτέαν, νὰ ἴσταται δὲ εἰς ἀπόστασιν τρεῖς μεγαλειτέρων τοῦ ὕψους τοῦ δένδρου, ὅπερ τότε χρησιμεύει ὡς ἀλεξιέραιον. Ἐν τῇ πόλει δὲ νὰ μὴ φέρῃ ἐν τῷ θυλακίῳ κλεῖς, νομίσματα, καὶ νὰ ἴσταται πόρρω μεταλλικῶν ἀντικειμένων, καθὼς καὶ τῶν καπνοδόχων, τοὺς ὁποίους ἡ λιγνὺς (καπνὶα) καθιστᾷ καλοὺς ἀγωγούς τοῦ ἡλεκτρισμοῦ, διὸ καὶ συνηθέστατα δι' αὐτῶν κατέρχεται ὁ κεραυνός. Ἐν ἀσφαλείᾳ διατελεῖ τις ἐν μέσῳ τοῦ δωματίου, ἐξηλωμένος μᾶλλον, ἢ ἐπακουμβῶν πού τοὺς ἀγκῶνας. Ὁ κίνδυνος αὐξάνει ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἴστανται πλησίον ἀλλήλων, ἀσφαλέστεροι δὲ εἶναι ὅταν μένωσι μακρὰν ὁ εἰς τοῦ ἄλλου. Ἐνίοτε ἀσθενῆ καλύματα ἀναχαίτιζοντι τὴν πορείαν τοῦ κεραυνοῦ, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ κλειώμεν τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα καὶ ν' ἀποφεύγωμεν τὰ ρεύματα τοῦ ἀέρος. Ὁ ἡλεκτρισμὸς συνηθῶς διέρχεται τὰς μεταλλικὰς ὑδρορροὰς τῶν στεγῶν τῶν οἰκιῶν, προπάντων δὲ διέρχεται διὰ τῶν μαγειρείων. Καλὸν ὡσαύτως εἶναι νὰ μὴν τις εἰς τὸ ἀντίθετον τοῦ μέρους, ἐνθα διέρχονται οἱ σιδηροὶ ὑδραγωγοὶ σωλῆνες τῆς πόλεως. Οἱ καταλαμβάνομενοι τέλος ἐν καιρῷ θύελλης ὑπὸ κεραυνοφοβίας καλὸν εἶναι νὰ καταβαίνωσιν εἰς ὑπόγειον, ἅτινα εἶναι τὸ ἀσφαλέστερον μέρος ἀπὸ τῶν προσβολῶν τοῦ κεραυνοῦ. Συγχρόνως δὲ καλὸν εἶναι ν' ἀποφεύγῃ τις καὶ τὴν θέαν τῆς ἀστραπῆς. (Ὁ ἱατρὸς Νέλτερ τελευταῖον ἀνέφερε παράδειγμα τυφλώσεως ἐκ τῶν ἀστραπῶν.)

Περὶ τὸν ἴσως εἶναι νὰ προσθέσωμεν ὅτι τὰ μεταξωτὰ ἐνδύματα, ὁ μεμονωμένος ἐν τῷ δωματίῳ θρῆνος (labouret), εἶναι πως προφυλακτικὰ. Ἀντὶ τῶν μεταξωτῶν προτιμητέος ὁ κηρωτὸς ἐπενδύτης ἢ ὁ ἐκ πυκνοῦ ἐλαστικοῦ κόμμεως.

Ἡ προσέγγισις τῆς θύελλης καθίσταται γνωστὴ ἐκ τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τοῦ μεσολαβούντος μεταξὺ τῆς ἀστραπῆς καὶ τῆς βροντῆς. Ὁ κίνδυνος εἶναι ἐγγὺς ὅταν αἱ βρονταὶ ἔπονται ταῖς ἀστραπαῖς ἀμέσως. Τότε οἱ νευρικοὶ ἄνθρωποι, οἱ φοβούμενοι τὸν κεραυνόν, δύνανται νὰ κρυθῶσιν εἰς τὰ ὑπόγεια, μέχρις οὗ παρέλθῃ ἡ θύελλα. Ἐνταῦθα ὁμως ἀνάγκη νὰ εἰπωμεν ὅτι ἅμα ἴδῃ τις τὴν ἀστραπὴν πρέπει ν' ἀποβάλλῃ πάντα φόβον ὅτι θέλει πάθει ἐκ κεραυνοῦ. Ὁ κεραυνὸς τότε, ἐὰν ἔπεσεν, ἔπεσε μακρὰν. Ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ προσβάλλεται τις πρὶν ἴδῃ καὶ πρὶν ἀκούσῃ.

Ὁ προσβάλλομενος ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ φονεύεται ἢ ἐμπίπτει εἰς σκοτοδίνην, οὐδεμίαν ἔχων συνείδησιν τῆς γενομένης προσβολῆς. Ὅλοι δὲ οἱ κεραυνωθέντες καὶ μὴ φονευθέντες συμφωνοῦσιν εἰς τοῦτο. Τῷ 1819 ἔπεσε κεραυνὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Chateaufort-les-Moutiers, ἐφόνευσεν 9 πρόσωπα καὶ ἐπλήρωσεν 82. Ὁ ἐφημέριος κατελήφθη ὑπὸ ἀσφυξίας, τὰ ἄμφοι αὐτοῦ ἦναψαν, ὅταν δὲ μετὰ δύο ὥρας συνήλθεν, ἔλεγε ὅτι δὲν ἐγνώριζε τί συνέβη.

Ἡ στατιστικὴ τῶν προσβληθέντων ὑπὸ κεραυνοῦ μαρτυρεῖ, ὅτι ὁ κεραυνὸς φείδεται πως τῶν γυναικῶν. Ἐπὶ 880 προσβληθέντων ἐν Γαλλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1854 μέχρι τοῦ 1863, ἡριθμοῦντο γυναῖκες μόνον 233, ἦττον δηλαδὴ τοῦ ἐνὸς τρίτου. Εἴμεθα εἰθισμένοι εἰς τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ κεραυνοῦ, οὐχ ἦττον νομίζομεν, ὅτι ἂν αἱ γυναῖκες ὀλιγώτερον προσβάλλωνται, τοῦτο προέρχεται διότι ὀλιγώτερον ἐκτίθενται, καὶ μένουσι συνήθως ἐν οἴκῳ, ὅτε οἱ ἄνδρες εὐρίσκονται ἐν ὑπαίθρῳ χώρῳ.

Ὡς πρὸς τὰ ζῶα δὲ παρατηροῦμεν ὅτι καὶ ἐπὶ τινῶν δένδρων· διότι ὑπάρχουσι τινὰ ζῶα μᾶλλον προδιατεθειμένα ἄλλων εἰς τὰς προσβολὰς τοῦ κεραυνοῦ, κατὰ φύσιν ὅντα εὐλεκτράγωγα. Παρατηρήθη ὅτι ἀνθρώπων καὶ ζῶων εὐρισκόμενων ἀναμίζ, ὁ κεραυνὸς φείδεται τῶν ἀνθρώπων. Οἱ κύνες πρὸ πάντων προσβάλλονται ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ Κόβενς (Cowens) ἐν ἔτει 1810 εὐρισκόμενος ἐν τῷ δωματίῳ του μετὰ τοῦ κυνὸς του, προσεβλήθη ὑπὸ κεραυνοῦ καὶ αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἔπαθεν, ὁ δὲ κύων του ἐφονεύθη. Κατὰ τὴν κεραυνοβόλησιν τῆς ἐκκλησίας τοῦ Chateaufort-les-Moutiers, ἡς προεμνήσθημεν, ὅλοι οἱ κύνες οἱ ἐν τῷ οἰκοδομήματι εὐρεθέντες ἐφονεύθησαν. Ὁ κύων ὁ σύντροφος τοῦ ἀνθρώπου χρησιμεύει καὶ ὡς ἀλεξιέραιον αὐτοῦ.

Αἱ θύελλαι εἶναι συνηθέστεραι ἐν ὥρᾳ θέρους, ἢ κατὰ τὸ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον. Ἡ ἀναλογία εἶναι περίπου 17 διὰ τὸ ἔαρ, 60 διὰ τὸ θέρος καὶ 20 διὰ τὸ φθινόπωρον, 8 δὲ ἐν ὥρᾳ χειμῶνος. Αἱ τοῦ χειμῶνος εἶναι αἱ ἐπικινδυνώτεραι. Σχετικῶς δ' ἐν ταῖς ζῶναις, ἐν αἷς οἰκούμεν, εἶναι σπάνια. Ὑπάρχουσι χώραι, ἐν αἷς

ή βροντή αδιαλείπτως ήχει. Εἰς τὰ περίξ τοῦ Κιύτω ἐν Κολομβίᾳ τῆς Ἀμερικῆς ὁ Βουσιγ- κώλτ ἠρίθμηνεν 20 ἡμέρας θυελλώδεις κατὰ μῆ- ναν. Ἐν τῇ Ἰαμαϊκῇ βροντᾷ καθ' ἐκάστην ἐπὶ 5 μῆνας ἀλληλοδιαδόχως. Κορυφαί τινες τῶν δρέων ἀδιακόπως περιβάλλονται ὑπὸ νεφῶν θυελ- λώδους ἀτμοσφαιρᾶς. Ἐν τῷ χρυσωρυχείῳ τοῦ Βέγα δὲ Σούπιχα ἐν τῇ δημοκρατίᾳ τῆς Ἀργεν- τίνης (Ἀμερικῆς) ὁ κεραυνὸς συχνάκις ἐνσκήπτει πολλὰ θύμματα προξενῶν μεταξὺ τῶν μεταλ- λευτῶν. Τούναντίον δ' ἐν τῇ Κάτω Περούβιᾳ δὲν γνωρίζουσι τί εἶναι ὁ κεραυνὸς, δὲν ἤκουσάν ποτε τὸν ἦχόν του.

Ἐνίοτε τοπικαί τινες περιστάσεις προκαλοῦσι τοὺς κεραυνούς καὶ τὰς θυέλλας. Ἡ γειτνίασις δασῶν, στασίμων ὑδάτων, ἡ γεωλογικὴ σύστα- σις τοῦ ἐδάφους, αἱ τιτανώδεις γαῖαι προκα- λοῦσι κατὰ τὸν Dillwyn συχνότερον καὶ μετὰ πλειοτέρως ἐντάσεως τὰς θυέλλας. Ἐν Παρισίοις βροντᾷ κατὰ μέσον ὅρον δεκατετράκις τὸ ἔτος, μεταξὺ δὲ τῶν πόλεων Π.θ.βιέρης καὶ Νέας Αὐ- ρηλίας 21. Ἐν Ἀγγλίᾳ παρατηρήθη ὅτι ὅπου ὑ- πάρχουσιν ἐν αὐτῇ ὄρυξαι μεταλλῶν, συμβαί- νουσιν ὀλιγότεραι θυέλλαι. Ὁ Βλαβιέρως, μηχαν- κὸς μεταλλεῖων, παρατήρησεν ὅτι ὑπεράνω τῶν γαιῶν, ὑπὸ τὰς ὁποίας κρύπτονται μέταλλα σι- δήρου, αἱ θυέλλαι διαλύονται ἄνευ ἐκρήξεως κε- ραυνῶν. Ὁ Βικέτ, μηχανικὸς γεφυρῶν, ἀποσάλεις εἰς Γενούην, βεβαιῶν παρόμοιον φαινόμενον συμ- βαίνειν εἰς τὸ χωρίον Γκρονδόνε, ὅπου εἰς ἀπό- στασιν μικρὰν ὑπάρχει πλούσιον μεταλλεῖον σιδή- ρου, ἔχον περίπου τὸ αὐτὸ ὕψος οἷον ἡ δευρὰς τῶν Ἀπεννίνων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Σπανίως, λέγει, παρέρχεται αὐτόθι θερμὴ ἡμέρα τοῦ Ἰουλίου καὶ τοῦ Αὐγούστου, καθ' ἣν μὴ διέλ- θη νέφος ὑπεράνω τοῦ μεταλλείου καὶ νὰ μὴ ἐκραγῇ ἐξ αὐτοῦ κεραυνός. Οἱ μεταλλευταί, ἐκ πείρας γινώσκοντες τὴν στιγμήν τῆς ἐνσκήψεως τοῦ κεραυνοῦ, προσεγγιζούσης αὐτῆς ἀποσύρον- ται εἰς ἀπόστασιν τινα καὶ μετὰ τὴν ἐκρηξιν ἐ- πανέρχονται εἰς τὴν ἐργασίαν των.

Τὸ ἀστεροσκοπεῖον τῶν Παρισίων ἀπὸ τοῦ 1864 σχεδιάζει τὴν ὁδογραφίαν τῶν θυελλῶν, οὐδὲν ὅμως ἐξήχθη ἔτι τοῦδε συμπέρασμα ἀ- κριβές, πλὴν τοῦ ὅτι αἱ θυέλλαι ἔρχονται ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ.

Αἱ χῶραι τῆς Ἀμερικῆς, αἱ κείμεναι ὑπὸ τὴν αὐτὴν ζώνην ἄλλων ἐν Εὐρώπῃ κειμένων, εἶναι ἠλεκτρικώτεραι· ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, ἐν Φιλαδελ- φείᾳ, ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, ξηροῦ ὄντος τοῦ καιροῦ, τὰ ἠλεκτρικὰ φαινόμενα ἔχουσιν ἔκτακτον ἐν- τασιν, διότι ὁ ἀήρ εἶναι μεστὸς ἠλεκτρισμοῦ. Κατὰ τὸν καθηγητὴν Loomis, ὅλα τὰ μέρη τῶν ἐνδυμάτων εἶναι ἀρκούντως ἠλεκτρισμένα ὥστε ἔλκουσι τὸν χνοῦν καὶ τὴν κόβιν· τότε δὲ μόνον καθαρίζονται ὅταν τριφθῶσι δι' ὑγροῦ σπόγγου. Αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὀρθοῦνται κτε-

νιζόμεναι. Ἐν τοῖς θερμικισμένοις δωματίοις οἱ τάπητες τρίβουσι καὶ λάμπουσιν ὅταν περιπατῇ τις ἐπ' αὐτῶν· ἐὰν δὲ τρέχῃ ἐκπέμπουσιν σπιν- θήρας. Ὅταν θέλῃ τις ν' ἀνοίξῃ θύραν καὶ φέρῃ τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μοχλοῦ ἐκπηδᾷ σπινθὴρ προ- ξενῶν ἀλγινὸν νυγμόν· τὸ ἄκρον τῆς ἀνθρακο- λαβίδος, ὅλα τὰ μεταλλικὰ ἀντικείμενα μετα- βάλλονται εἰς ἀληθινὰ ἠλεκτρικὰ πυροβόλα. Πλὴν δὲ τούτου τοῦ κακοῦ, συμβαίνει καὶ ἕτερον. Δύο φίλοι τείνοντες πρὸς ἀλλήλους τὰς χεῖρας αἰ- σθάνονται τὸν ἠλεκτρικὸν κλονισμόν. Συνέβη δὲ πολλάκις ν' ἀνάψωσι λυχνίαν φωταερίου διὰ τοῦ ἄκρου τῆς χεῖρός. Ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ τελευ- ταίου αἰῶνος τὰ φαινόμενα ταῦτα εἰλκυσαν τὴν προσοχὴν τοῦ Βόλνερ, τοῦ συγγραφέως τῶν Ἐ- ρειπίων. Ἐν Εὐρώπῃ τοιαῦτα φαινόμενα δὲν συμβαίνουσιν εἰμὴ ἐπὶ ὑψηλῶν τινῶν κορυφῶν ὀ- ρέων ἐν ἡμέραις θυελλώδεσιν. Αὐτόθι βλέπει τις ἐκπηδῶντας σπινθήρας ἐκ τῶν ῥάβδων τῶν ὀδη- γῶν, οἵτινες ὅταν βυθίζωσιν αὐτὰς εἰς τὴν χιό- να ἀκούεται βόμβος τις ἰδιάζων, γνωστὸς τοῖς φυσικοῖς ὑπὸ τὸ ὄνομα «ἄσμα τῶν ῥάβδων», προσερχόμενος ἐκ τῆς ἐκροῆς τοῦ ἠλεκτρισμοῦ.

Τὰ γνωστὰ φαινόμενα τῶν θυελλῶν ἐκπλήτ- τουσιν βεβαίως τὸν ἄνθρωπον, ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἕτερα ἄγνωστα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον. Ἡ θυέλλα φαίνεται ὅτι ἐπιδρᾷ μέχρι τῶν βυθῶν τοῦ ἐδάφους τῆς γῆς, διότι πηγαὶ ἐντελῶς ἀπε- ξηραμμέναι αἰφνιδίως ἐν ὥρᾳ θυέλλης ἀνέβλυ- σαν καὶ ἐπήνεγκον πλημμύρας. Τὸ 1686 ἐν τῇ κομητείᾳ τῆς Ὑόρκης, ἐν Ἀγγλίᾳ, συνέβη ῥῆγμα τοῦ ἐδάφους ἐν ὥρᾳ θυέλλης, ἐξ οὗ ἀνέβλυσε το- σοῦτον ὕδωρ, ὥστε δύο χωρία αὐτόθι κα- τεστράφησαν ὑπὸ τῆς ἐπελθούσης πλημμύ- ρας. Συνηθέστατα δὲ ἀκούεται κοχλάζον τὸ ὕ- δωρ τῶν φυσικῶν φρεάτων προσεγγιζούσης θυέλ- λης. Ὁ Ἀραγὼ ἀναφέρει τὴν Cuve de César ἐπὶ τοῦ ὄρους Dore, (Γαλλία), ἧς ἡ πηγὴ ὅταν βομβῇ, κατὰ τὸ λέγειν τῶν κατοίκων, ἐπίκειται θυέλλα.

Ὁ Ἀραγὼ ἀναφέρει πρὸς τούτοις παραδό- ξους ἐκρήξεις κεραυνοῦ ἐπενεγκούσας τὸν θά- νατον ἄνευ οὐδεμιᾶς λάμψεως. Ἡμέραν τινα δύο καραγωγεῖς ἤλαυνον δύο κάρα πλήρη ἀνθρώπων εἰς μετὰ τὸν ἄλλον ὀδεύοντες· αἰφνης ἀκούεται ἐκρήξις βιαία, ὁ δὲ καραγωγὸς, ὁ δεύτερος ἐρ- χόμενος, βλέπει τοὺς ἵππους τοῦ πρώτου σπαί- ροντας, αὐτὸν δὲ κυλιόμενον κατὰ γῆς. Οἱ ἥλοι τοῦ κάρου εἶχον τακτῇ, οἱ δεσμοὶ τῶν τροχῶν ἀφαιρέθη, καὶ αἱ τρίχες τῶν ἵππων πυρ- πολήθη· τὸ σῶμα τοῦ δυστυχοῦς καραγωγέως ἦτο κατὰ μέγα μέρος κεκαυμένον, τὰ δ' ἐνδύματα καὶ τὸ υποκάμισον αὐτοῦ εἶχον μεταβληθῇ εἰς μοτόν. Ἐν τούτοις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν δὲν ἠκούσθη ποσὼς ἤχος βροντῆς, οὐδὲ παρατηρήθη λάμψις ἀστραπῆς.

Συνεχῶς ἔτταν ἡ ἀτμοσφαῖρα εἶναι πλήρης ἡ-

λεκτρισμοῦ, ἀστραπαὶ καλύπτουσι διὰ πυρὸς δολοκλήρους πεδιάδας, ἡ μεγάλας ἐκτάσεις ὑδά- των, φαινόμενας ὡς ἐκτεταμέναις πυρκαϊᾶς. Λί- μναι τινὲς λάμπουσιν ἐκ φωτός, ὡς ἐὰν ἐκαίετο ἡ ἐπιφάνεια αὐτῶν.

Ἐν ἔτει 1749 εὐδίας οὐσης, τὸ πλήρωμα τοῦ ἀγγλικοῦ πλοίου Ὅρους εἶδε πρὸς αὐτὸ προχω- ροῦσαν σφαῖραν κυανοῦ φωτός, ἔχουσαν μέγεθος μυλοπέτρας, καὶ κυλιόμενῃ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Ἡ σφαῖρα αὕτη πλησιάζουσα μέ- χρις ἀποστάσεως τινος τὸ πλοῖον, ὑψώθη καθέτως καὶ προσέβαλε τοὺς ἵππους διὰ κρότου ὁμοίου πρὸς τὸν κρότον ἐκατοντάδος πυροβόλων· πέντε δὲ ναῦ- ται ἐρρίφθησαν ἐπὶ τοῦ κατασρώματος ἀνάσθη- τοι. Τοῦ λίαν παραδόξου τούτου φαινομένου τῆς βροντῆς τὰ αἵτια οὐπω ἐγνώσθησαν. Ὁ Babinet σημειοῖ τὸ ἐξῆς συμβάν, ὅπερ ἐν βραχεὶ ἐκθέτομεν. Ῥάπτως τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἀγίου Ἰακώβου ἐν Παρι- σίοις εἶδεν ἐν τῷ δωματίῳ του, τῇ 2 Ἰουνίου 1843, μετὰ ἰσχυρὰν βροντὴν σφαῖραν πυρὸς μεγέθους κεφαλῆς παιδίου, καταβάσαν διὰ τῆς καπνοδό- χης. Ἡ σπινθηρίζουσα αὕτη σφαῖρα, ἀλλ' οὐδεμίαν ἐκπέμπουσα θερμότητα, ἐπλησίασε τοὺς πόδας τοῦ ῥάπτου, ὡς γαλὴ θέλουσα νὰ παύσῃ. Ὁ ῥά- πτης ἀπέσπεν ἡρέμα τὸν πόδα, ἡ δὲ σφαῖρα τότε ὑψώθη καθέτως μέχρι τοῦ προσώπου του, εἴτα μετεωρίσθη ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του, διευθύνθη πρὸς ὀπὴν οὐσαν ὑπεράνω τῆς ἐστίας καὶ χρη- σιμεύουσιν διὰ τὸν σωλῆνα τῆς θερμάστρας, τότε δὲ κακλεισμένην διὰ χάρτου κεκολλημένου ἐπὶ τοῦ τοίχου, καὶ ἐντελῶς ἀφανῆ οὐσαν· ἡ σφαῖρα ἐξεκόλλησε τὸν χάρτην ἄνευ οὐδε- μιᾶς βλάβης καὶ διέφυγε διὰ τῆς καπνοδόχης· ὅτε δ' ἐφθασεν εἰς τὴν στέγην ἐξερράγη μετὰ τρομεροῦ κρότου, κατέρριψε τὴν κορυφὴν τῆς κα- πνοδόχης καὶ ἐβλάψε τὴν στέγην.

Τῷ 1841 ἐν Μιλάνῳ παρατήρησαν ἐν ὥρᾳ θυέλλης σφαῖραν πυρὸς ἔχουσαν τὸ μέγεθος καὶ τὴν λάμψιν τῆς σελήνης, διατρέχουσαν βραδέως τὰς ὁδοὺς, εἴτα δὲ μετεωρίσθησαν μέχρι τοῦ σταυροῦ ἐκκλησίας τινὸς καὶ ἐξαφανίσθησαν αἰ- φνιδίως ἐν μέσῳ ὑποκάφου κρότου. Καθόλου εἰ- πεῖν αἱ πύριναι σφαῖραι ἐν ὥρᾳ θυέλλης εἶναι καταστρεπτικώτεραι τοῦ κεραυνοῦ.

Κατὰ τὰς λίαν θυελλώδεις ἡμέρας παρατηρεῖ- ται ὡσαύτως παράδοξόν τι θέαμα. Ὅλα τὰ ἐ- ξέχοντα μεταλλικὰ μέρη διαφόρων σωμάτων λάμπουσιν ζωηρῶς. Ὁ Σενέκας διηγέται, ὅτι ἀστὴρ πλησίον τῶν Συρακουσῶν ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς λόγχης τοῦ Γυλίππου. Τὰ φωτεινὰ ἀκτινοβολή- ματα εἶχον παρατηρηθῇ καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων. Σήμερον εἶναι γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα «πυρὰ τοῦ Ἀγίου Ἑλμου».

Περικηγεται εἶδον τοιαύτας λάμψεις νὰ ἐκ- φεύγωσιν ἐκ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς, ἐκ τῶν δακτύλων, ἐκ τῶν κλάδων τῶν δένδρων. Κάρα πλήρη ἀχύρου ἐφαίνοντο ὡς ἀνημμένα. Σπανίως

συμβαίνει νὰ μὴ διακρίνωνται τοιαῦτα φῶτα ἐν ὥρᾳ θυέλλης ἐπὶ τοῦ ὕψους τῶν κωδωνοστασίων τῶν ἐκκλησιῶν, ὧν ὁ σταυρὸς φαίνεται τότε ὡσεὶ περιβεβλημένος ὑπὸ φλογῶν.

Καὶ αἱ κατὰ τὴν θυέλλαν βροχαὶ συχνάκις εἶναι φωτειναί. «Παρατήρησα, γράφει τῷ 1764 ὁ Βεργμάν ἐν τῇ Βασιλικῇ Ἐταιρίᾳ τοῦ Λον- δίνου, δις πρὸς τὸ ἐσπέρας βροχὴν ἄνευ βρον- τῶν, ἧτις ἐσπινθηροβόλοι πίπτουσα, ἡ δὲ γῆ ἐφαίνετο ὡσεὶ κακαλυμμένη ὑπὸ κυμάτων φλο- γός.

Ὡρίσκαμεν τὸν κεραυνὸν ὡς γιγάντειον σπιν- θήρα ἐκρηγνύμενον μεταξὺ νέφους καὶ γῆς. Ἡ ἠλεκτρικὴ ἐξακόντισις εἶναι ἀκαριαία, ὥστε δὲν δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ κεραυνὸς ἔπεσεν ἢ ὅτι ὁ κεραυνὸς ἀνέθορεν ἐκ τοῦ ἐδάφους. Ὁ γήϊνος ἠλεκτρισμὸς συναντῶμενος μετὰ τοῦ ἀτμοσφαι- ρικοῦ ἐνοῦται ἀκαριαίως. Ἐν τούτοις ἀξιόπιστοι παρατηρηταὶ βεβαιοῦσιν ὅτι ἡ ἠλεκτρικὴ ἐξακόν- τισις ἐνίοτε συμβαίνει ἐκ τοῦ ἐδάφους, ἡ δὲ πρὸς τὰ ἄνω φορὰ εἶναι ἀρκούντως βραδεία, ὥστε νὰ παρακολουθήσῃ αὐτὴν ὁ ὀφθαλμὸς, ὡς παρακο- λουθεῖ τὴν φωτεινὴν γραμμὴν πυροτεχνήματος. Αἱ περιπτώσεις τοῦ ἀνιόντος κεραυνοῦ εἶναι σπά- νιοι. Ὁ Chappe καὶ ὁ Cassini εἶδον τῇ 6 Αὐ- γούστου 1767 ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ φλόγα ἐξελθοῦσαν τῆς γῆς καὶ ὑψωθείσαν ὡς ῥωμαϊκὴν λυχνίαν. Ὁ Bertholou εἶδε τῷ 1772 ἐν Τουλούσῃ πολλὰ φῶτα πυρὸς ἐκπηδήσαντα τοῦ ἐδά- φους καὶ μετὰ ὀφιοειδεῖς τινὰς κινήσεις διαρ- ραγέντα, ἅμα ἀφίκοντο εἰς ἀρκετὸν ὕψος. Ὑπάρ- χουσι πολλὰ τοιαῦτα παραδείγματα ἀνιόντων κεραυνῶν, ὅπως πεισθῶσιν οἱ ἐπὶ πολλὸν χρόνον ἐν ἀμφιβολίᾳ τιθέμενοι τὴν ὑπαρξιν τοῦ φαι- νομένου τούτου.

Αὗται εἶναι αἱ σημεριναὶ γνώσεις, ἐπὶ τὰ ἀ- πλούστερον ἐνταῦθα ἐκτεθειμέναι, περὶ τῶν φαινο- μένων τῶν θυελλῶν, τὰ ὁποῖα πλὴν τῆς ἐντάσεως εἶναι σχεδὸν παρόμοια πρὸς τὰ παραγόμενα διὰ τῶν ἐργαλείων τῆς φυσικῆς. Πρέπει ὅμως νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὅπως γνωρίσωμεν πάσας τὰς ἰδιαζούσας λεπτομερεῖας ἀκριβῶς, ἀνάγκη πολλὰ ἔτι νὰ μάθωμεν. Ἐκάστη ἡμέρα τελεῖ τὸ ἔρ- γον τῆς.

HENRI DE PARVILLE.

ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΚΑΙ ΑΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ ΥΠΟ ΤΙΤΟΥ

... Ἐν τούτοις τὰ τρόφιμα εἶχον πρὸ πολλοῦ ἐκλείψει ἐκ τῆς ἄνω πόλεως, καὶ οἱ πολιορκού- μενοι ἐταλαιπωροῦντο καὶ κατετρίβοντο ὑπὸ πείνης ὀδυνηροτάτης. Καὶ οἱ μὲν ἐδραπέτευον ἐκ τῆς πόλεως, ἵνα σωθῶσιν, οἱ δὲ ἐξερχόμενοι ἐ- ξέκλεπτον λαθραίως τῶν ἐχθρῶν τὰ τρόφιμα. Ἀλλ' ὁ ῥωμαῖος στρατηγός, βαρέως φέρων τὴν ἐπιμονὴν καὶ τοὺς ἐξονειδισμοὺς τῶν πολιορκου-

μένων, διέταξε νὰ φονεύεται πᾶς ὅστις ἤθελε συλληφθῇ ἐκ τῶν ἐχθρῶν. Διὸ καὶ ἦτο ἐλεεινότατον διὰ τοὺς πολιορκουμένους θάνατος, νὰ βλέπωσι καθ' ἑκάστην 500 κατὰ μέσον ὅρον δυστυχεῖς, οἵτινες κλονούμενοι καὶ ἡμιθανεῖς ἐκ τῆς πείνης ἐξήρχοντο ἐκτὸς τοῦ τείχους, ἵνα συλλέξωσι καὶ καταφάγωσι τὰ περίξ αὐτοῦ φύμενα χόρτα, περιφρονούντες ἕνεκα τοῦ λιμοῦ τὸν προφανέστατον ἀπὸ τῶν ἐγγύς ἐχθρῶν κίνδυνον. Καὶ τὸν κίνδυνον τοῦτον οἱ πλείστοι αὐτῶν δὲν διέφρουγον· συλλαμβανόμενοι δὲ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀπήγοντο καθ' ἑκατοντάδας καὶ ἀνεσταυροῦντο. Ἄλλ' ἔτι μᾶλλον ἀφόρητος ἦτο ἡ πείνα τῶν ἐν τῷ ναφ' ἐγκλεισμένων, ὅπου τὰ θύματα αὐτῆς ἡριθμοῦντο κατὰ χιλιάδας ὁσημέραι. Ἐὰν ἐγεννᾶτο καὶ μικρὰ ὑπόνοια, ὅτι ἐν οἰκίᾳ τινὶ ὑπῆρχον κεκρυμμένα τρόφιμα, ἡ οἰκία ἐκείνη ἐπολιορκεῖτο καὶ ἐξεπορθεῖτο. Οἱ ἐπιστήθιοι φίλοι τότε μετεβάλλοντο εἰς ἀμειλίκτους ἐχθρούς, καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες κατεσκληρότεροι καὶ μόλις πλέον σώζοντες μορφήν ἀνθρωπίνην, ἐπεριπάτουν εἰς τὸν δρόμον κλονούμενοι καὶ καταπίπτοντες πρὸς τὸ ἐλάχιστον πρόσκομμα, ἐξηγριούντο καὶ μετεβάλλοντο εἰς λυσσαλέους κύνας, ἐὰν ἐψεύδοντο αἱ περὶ ἀνευρέσεως τροφῆς ἐλπίδες αὐτῶν. Ἐγγενής τις καὶ πλουσία προσκυνητρία ἐπολιορκήθη πολλάκις καὶ ἡρπάγη πᾶν ὅ,τι εἶχε μεθ' ἑαυτῆς κεκρυμμένην. Ἡ δὲ ἀγανάκτησις καὶ ἡ ὀδύνη τῆς πείνης κατέστησαν αὐτὴν μανιώδη. Λιμώττουσα πρὸ πολλοῦ κατετόλμησεν ὅ,τι φρικωδέστατον. Ἀρπάσασα κατέσφαξε τὸ ἴδιον αὐτῆς τέκνον, οὗτινος μέρος κατέφαγε. Μετ' οὗ πολὺ εἰσέβαλον κατὰ τὸ σύνθημα εἰς τὸ οἰκημῆμα νέοι ἄγριοι καὶ λυσσαλέοι τροφῆς θηρευταί, οἵτινες καὶ ὁσφρανθέντες τὴν ὁσμὴν τοῦ ἐψημένου κρέατος, ἐξήτουν αὐτὸ, ἀπειλοῦντες ὅτι θὰ τὴν φονεύσωσι. Παράφορος ἐκ τῆς ὀργῆς καὶ μανίας ἠγέρθη τότε ἐκείνη, καὶ: Ναί, εἰποῦσα, ἔχω κρέας καὶ ἰδοὺ αὐτὸ, ἔρριψεν εἰς τοὺς πόδας τῶν ἐπιδρομέων τὰ φρικώδη λείψανα τοῦ θυσταίου τῆς δειπνοῦ. Οἱ ἄνθρωποι ὑπεχώρησαν μετὰ φρίκης πρὸς τὸ ἀπαισίον θέαμα. Ἄλλ' ἐκείνη, ἔτι μᾶλλον μανιώδης, Ναί, ἐξηκολούθησε λέγουσα, εἶναι ὁ υἱός μου, καὶ ἔβαψα ἐγὼ ἡ ἰδία τὰς χειράς μου εἰς τὸ αἷμά του. Δύνασθε νὰ φάγητε, διότι πρώτη ἔφαγον ἐγὼ αὐτή. Φρίττοντες καὶ ἄφωνοι ἐξῆλθον ἐκεῖθεν οἱ ἐπιδραμόντες. Μόνον κατὰ τὸν Ἰούνιον μῆνα ἀπέθανον ἐκ τῆς πείνης ἐντὸς τῶν ἀπαισίων καὶ θανατηφόρων ἐκείνων τειχῶν 115,880 ψυχῶν. Καὶ ὁμοῦ τῶν ζηλωτῶν τὸ πείσμα καὶ ἡ ἐπιμονὴ οὐδὲν ἐκ τῶν φρικωδῶν τούτων σκηνῶν κατεβάλλετο καὶ ἡ εἰς τὴν ἀντίληψιν τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου πεποιθήσις αὐτῶν διετηρεῖτο ἀκμαία καὶ ζωηρά.

Τότε ὁ Τίτος ἵνα περιζώσῃ πανταχόθεν τὸν ἐχθρὸν καὶ καταστήσῃ ἀναπόφευκτον αὐτοῦ

τὸν ὄλεθρον, ἐπεχείρησε καὶ διεξεπερχίωσεν ἔργον γιγάντειον καὶ γαλεπώτατον· περιέζωσε τὴν Ἱερουσαλήμ διὰ τείχους κυκλοτεροῦς, ἔχοντος περιφέρειαν 39 σταδίων, ὅπερ διήκον διὰ μέσου τῆς κᾶτω, πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐαλωκυίας, πόλεως καὶ διασχίζον ἐκατέρωθεν αὐτῆς τὰ τεῖχη, περιέβαλλεν ἀπανταχόθεν δόλοκληρον τὴν ἐπίλοιπον Ἱερουσαλήμ.

Καθ' ὃν δὲ χρόνον ὁ ἐνδόμυχος καὶ ἀμειλίχτος τῶν Ἰουδαίων ἐχθρὸς, ἡ πείνα, εἶχεν ἐξαγριωθῇ εἰς τὸ ἔπακρον, ὁ ἐξῶθεν ἐχθρὸς ὁ Τίτος ἤρχισε τακτικὴν ἐκπολιορκητικὴν προσβολὴν κατὰ τῆς ἄνω πόλεως, συγκεντρῶσας ἰδίως αὐτὴν κατὰ τῆς ἀκροπόλεως Ἀντωνίας, καθ' ἣς ὕψωσε τέσσαρα πολιορκητικὰ προχώματα. Ἐπὶ τέλους ἀνοίγουσιν εἰς τὸ τεῖχος τῆς ἀκροπόλεως ταύτης ῥήγματα, καὶ εἰσπηδῶσιν ἀμέσως οἱ πολιορκηταί εἰς αὐτὸ πλήρεις μένους καὶ ὀρμῆς· ἀλλ' αἰφνης ἀνακαλύπτουσιν ὅτι ἔσωθεν τοῦ διαρρήχθεντος ἐκείνου τείχους ὑπῆρχεν ἕτερον νέον. Μετὰ πολὺ δὲ καὶ ἄλλεπαλλήλους ἐφόδους εἰσπηδῶσι τέλος οἱ Ῥωμαῖοι καὶ εἰς τὴν Ἀντωνίαν. Τότε ἄρχεται μετὰ τῆς Ἀντωνίας καὶ τοῦ ναοῦ, εἰς τοῦ ὁποῖου τὸν ἐξώτατον περίβολον εἰσέρχονται οἱ ἐχθροί, φονικώτατος τῶν Ἰουδαίων πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἀγὼν· ἐξ οὗ ἀπαυδήσαντες ἐπὶ τέλους ὑπεχώρησαν ἐκότεροι, οἱ μὲν Ῥωμαῖοι εἰς τὴν Ἀντωνίαν, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι εἰς τὸν ναόν.

Ὁ αἵματηρὸς λοιπὸν κύκλος περιεστᾶλη νῦν εἰς στενότερον χώρον, καὶ περιέζωσε αὐτὸ τὸ ἱερώτατον κέντρον τῶν Ἰουδαίων. Μικρὸν ἀκόμη, καὶ ἡ αἵχμη τοῦ θανατηφόρου ξίφους τῆς Ῥώμης, ὅπερ λαβόντες εἰς χεῖρα στιβαρὰν οἱ σιδηρόσπλαγχοι τῆς υἱοῦ ἐνέπηξαν εἰς τὴν καρδίαν πάσης ἐν τῷ ἀρχαίῳ κόσμῳ χώρας, ἥτις ἀνέπνευσεν ἐλευθέρως, καὶ πάσης ἐθνικότητος, ἥτις εἶχε πνοὴν ζωῆς, διελάσασα ἤδη τὸ ἐπίλοιπον σῶμα ἔμελλε νὰ φθάσῃ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν καρδίαν τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, ἐν ᾗ ἔρρεε θερμὸν ἀκόμη τὸ αἶμα τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ἥτις ἐπάλλετο ἰσχυρῶς ἐκ τῶν ἱερωτάτων παλμῶν, ὅσους διήγειρε ἐκ τῆς ἀποστάσεως δέκα αἰώνων ἡ βροντώδης φωνὴ τοῦ Ἰεχωβά, ἀντηχοῦσα ἀκόμη ἀπὸ τῆς γνοφώδους κορυφῆς τοῦ ὄρους Σινᾶ, διὰ τοῦ στόματος τοῦ Μωϋσέως καὶ τῶν λοιπῶν προφητῶν. Καὶ ἀφ' οὗ οἱ Ῥωμαῖοι ἐξεπόρθησαν τὴν Ἀντωνίαν καὶ περιέζωσαν στενότερα τὸν ναόν, ἵστατο ὀρθὸν ἀκόμη τὸ φρόνημα τῶν ζηλωτῶν, καὶ ἡ κατὰ τὴν φοβεράν ἐκείνην τοῦ κινδύνου κορύφωσιν πεισματώδης τῶν πολιορκουμένων ἐπιμονὴ ἔχει τι ἀληθὺς ἐξάλλον καὶ ὑπεράνθρωπον. Εἰς μάτην ὁ Τίτος προτείνει συμβιβασμὸν εἰς αὐτούς· ὅσῳ μεγαλείτερος καὶ προφανέστερος νῦν ἦτο ὁ κίνδυνος, τόσῳ μᾶλλον ἐπίμονος καὶ ἀπόλυτος ὑπῆρξεν αὐτῶν ἡ ἄρνησις. Ἡ Ἱερουσαλήμ ὑπὲρ ἧς ἐμάχοντο, ἦτο πρὸ

πολλοῦ ἤδη σωρὸς ἐρειπίων καὶ τέφρας· ἀλλὰ τὰ ἐρείπια ταῦτα ἦσαν λόγος καὶ ἐπιχείρημα πρὸς ἀπελπισίαν καὶ παρὰδοσιν εἰς πάντας ἄλλους ἐκτὸς ἐκείνων τῶν ὑπὲρ πίστεως ἐνθέων μαχητῶν.

Κατὰ διαταγὴν τοῦ στρατηγοῦ ἠγέρθησαν τέσσαρα προχώματα, δι' ὧν περιεζώσθη ὁ ναός. Ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ ἐξῶ ἱερόν ἦτο ἤδη εἰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων, ὅτε ὁ Τίτος διατάσσει νὰ στήσῃσι τὴν ἐλέπολιν ἀπέναντι τῆς ἐξόδου τοῦ ἐνδον ἱεροῦ· ἀλλὰ καὶ μετὰ ἐξ ἡμερῶν ἀδιάκοπον ἐργασίαν οὐδὲν κκοτοροῦται, διότι τὰ τεῖχη ἦσαν στερεώτατα. Ἄλλοι ἐπεχείρησαν νὰ κρημνίσωσι τὴν βορείαν πύλην, ἀλλ' εἰς μάτην· ἄλλοι ἀπεπειράθησαν διὰ κλιμάκων ν' ἀναβῶσιν εἰς τὰς στέγας τῶν στοῶν, ἀλλ' ἀπεκροῦσθησαν κατὰ κράτος. Τότε ὁ Τίτος διέταξε νὰ ἐμβάλωσι πῦρ εἰς τὴν πύλην, καὶ ὁ ἐμπρησμὸς τφόντι κατοροῦται· τὸ πῦρ μεταδίδεται βραδέως εἰς τὰς παρακειμένας στοάς, αἵτινες κατακαίονται. Ὁ Τίτος διατάττει τότε νὰ σβέσῃσι τὸ πῦρ καὶ παρκαμίναντες τὰ ἐρείπια νὰ ἀνοίξωσι δρόμον διὰ μέσον αὐτῶν. Τότε στίφος ἑβραίων ἐξέρχεται αἰφνιδίως ἐκ τῆς ἀνατολικῆς πύλης τοῦ ναοῦ καὶ ῥίπτεται μανιώδεις κατὰ τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες ἦσαν ἐν τῷ περιβόλῳ· ἄρχεται δὲ πεισματώδης καὶ φονικὴ μετὰ αὐτῶν πάλη· ἀλλ' ἐπὶ τέλους οἱ Ἰουδαῖοι ἠναγκάσθησαν ὑπὸ τοῦ πλήθους νὰ ὑποχωρήσωσι καὶ νὰ ἐγκλεισθῶσι καταδιωχθέντες εἰς τὸν ναόν. Ἐν τῇ βιαίᾳ δ' ἐκείνῃ καταδιώξει Ῥωμαῖός τις στρατιώτης προφθάσας ἔρριψε διὰ χρυσοῦ τινος παρχύρου ἀνημμένον δαυλὸν εἰς τὸν ναόν, ὅστις καὶ μετ' ὀλίγον πυρπολεῖται. Οἱ ἐν τῷ ναφ' ἰδόντες τὰς φλόγας περινεμομένας τὸ μέγιστον καὶ ἱερώτατον οἰκοδόμημα, ἑαυτοὺς δὲ ἀπανταχόθεν περιεσκλησμένους, βάλλουσιν ἀγρίας φωνὰς πένθους καὶ ἀπελπισίας. Ἡ εἰδήσις τῆς πυρπολήσεως ἔφθασεν εἰς τὸν Τίτον, καθ' ἣν στιγμὴν διανεπαύετο ἀπὸ τοῦ ἀγῶνος ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ. Ὁργισθεὶς διὰ τὸν ἄνευ τῆς διαταγῆς αὐτοῦ ἐμπρησμὸν τοῦτον, ἠγέρθη διὰ τάχους καὶ ἦλθε δρομαίως εἰς τὸν περίβολον παρακολουθήσαντος σύμπαντος τοῦ στρατοῦ. Κραυγάζων ἅμα καὶ χειρονομῶν διατάσσει τοὺς ἐν τῷ περιβόλῳ στρατιώτας νὰ σβέσῃσι τὸ πῦρ, ἀλλ' αἱ ἐκ τοῦ ναοῦ κραυγαὶ καὶ ὁ θόρυβος καὶ ὁ ἀλαλαγμὸς καὶ ἡ σύγχυσις δὲν ἄφιναν νὰ ἐνοήσωσιν οἱ ἐν τῷ περιβόλῳ τί ἔλεγεν ὁ στρατηγός· οἱ περὶ αὐτὸν ἐπαναλαμβάνουσι τὴν διαταγὴν· ἀλλὰ τοῦτο ἐπαυξάνει μόνον τὴν σύγχυσιν, ἥτις τότε ἐκορυφώθη. Ἐν δὲ τῷ μέσῳ τῆς παμμιγυῖς καὶ φρικώδους ἐκείνης βοῆς καὶ συγχύσεως αἱ Ῥωμαῖκαὶ λεγεῶνες ἀκράτητοι πλέον καὶ διπλὴν δίψαν ἔχουσαι, τὴν τῆς ἐκδικήσεως καὶ τῆς ἀρπαγῆς, εἰσορμῶσιν ἀπληστοὶ καὶ ἄγριοι ὡς Ἑρρινυῖες διὰ τῶν φλογῶν καὶ τοῦ κα-

πνοῦ ἀλαλάζοντες, διαρπάζοντες τὰ πολύτιμα κειμήλια τοῦ ναοῦ καὶ φονεύοντες πᾶσαν ψυχὴν ζῶσαν. Ἐξακισχίλιοι ἄοπλοι προέφθασαν νὰ καταφύγωσιν εἰς τινὰ τῶν στοῶν τοῦ ἐκτὸς περιβόλου ζητοῦντες ἔλκος· ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι ἐνέβαλλον εἰς τὴν στοάν ἐκείνην πῦρ, οὗτινος ἐγένοντο ἅπαντες παρανάλωμα. Οἱ δ' ἐν τῷ ναφ' ἱερεῖς, ἄοπλοι μέχρι τοῦδε καὶ ἄμαχοι, ἀρπάσαντες τότε ὅ,τι τεμάχιον σιδήρου εὑρον πρόχειρον καὶ μανιωδῶς μαχόμενοι, ἔπεσον ἅπαντες νεκροὶ πέριξ τοῦ θυσιαστηρίου, κρατοῦντες ἔτι εἰς τὰς χειράς τῶν τὸν ἀμυντικὸν καὶ ἐκδικητήριον σίδηρον. Χιλιάδες νεκρῶν καὶ ἡμιθανῶν κατέκειντο ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ἐδάφους, καὶ ἐκεῖ ὅπου μέχρι τοῦδε ἠκούοντο ψαλμοὶ ἱεροὶ, ἐδόμβουν νῦν οἱ γόοι καὶ οἱ στεναγμοὶ καὶ αἱ ἀραὶ τῶν ἀποθνησκόντων ἢ οἱ ἀλαλαγμοὶ καὶ αἱ βλασφημίαι τῶν νικητῶν. Αἱ δὲ κραυγαὶ αὗται καὶ ὁ ἀλαλαγμὸς καὶ ὁ θόρυβος ἦτο τόσον μέγας καὶ φοβερός, λέγει ὁ Ἰώσηπος, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγράψῃ τις αὐτόν. Ἀφ' οὗ ὁ ναός δόλοκληρος ἀπετεφρώθη, εἰσῆλθεν εἰς αὐτὸν περίλυπος ὁ Τίτος, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι δι' ἀλαλαγμοῦ αἰφνιδίου καὶ φοβεροῦ, ἐπικαλύψαντος τὸν μέχρι τοῦδε περιβομβοῦντα θόρυβον, ὑπεδέχθησαν τὸν καταμέλανον ἐκ τῆς ἀσβόλης καὶ τοῦ καπνοῦ στρατηγὸν καὶ ἀνεκλήρυξαν θριαμβευτικῶς αὐτοκράτορα, τὸ σύνθημα δαίμα καὶ παρακολουθῆμα μεγίστου τινὸς καὶ ἐκτάκτου ἐν τῷ πολέμῳ κατορθώματος. Προβάντες δ' ἐπὶ τοῦ πυροῦ τῶν πτωμάτων ἦλθον καὶ ἐμπήξαντες τὸν αὐτοκρατορικὸν ἀετὸν ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, προσήνεγκαν θυσίαν εἰς τοὺς θεοὺς.

Μετὰ 18 ἡμέρας ἔπεσε καὶ τὸ τελευταῖον ἔρκος τῶν ἐπαναστατῶν, ἡ Σιών. Οἱ πολιορκηταὶ εἰσώρμησαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀφ' οὗ διήλασαν ἐν στόματι μαχαίρας πᾶσαν ψυχὴν ζῶσαν, διαρπάσαντες τὴν πόλιν, ἐνέβαλλον πῦρ εἰς αὐτήν, ὅπερ καὶ ἐπὶ δύο ἡμέρας καίόμενον τὴν ἀπετεφρώσε. Τότε ὁ Τίτος διέταξε καὶ κατηδαφίσθη ἀπ' ἄκρου ἕως ἄκρου δόλοκληρος ἡ πόλις καὶ ὁ ναός ἐκτὸς τριῶν τῶν ὑψηλοτάτων πυργῶν. Ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἡ ἀρχαία καὶ ἱερὰ καὶ ἐνδοξὸς πρωτεύουσα τῆς Ἰουδαίας ἦτο ἀχανὴς ἐκτασις ἐρειπίων καὶ τέφρας, καὶ οὐδ' ἐλάχιστον ὑπῆρχε σημεῖον ἢ ἔχνος μαρτυροῦν ὅτι ἐκεῖ ἦτο ἄλλοτε ἡ Ἱερουσαλήμ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚ ΓΡΑΦΙΤΟΥ ΓΡΑΦΙΔΩΝ

(κοινῶς μολυβδοκονδύλων).

Μία ἐκ τῶν διαφόρων μορφῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας εὐρίσκεται εἰς τὴν φύσιν ὁ ἀνθραξ εἶνε καὶ τὸ δρυκτὸν τὸ καλούμενον γραφίτης, εἶτε, ὡς ἐκ τῆς ομοιότητος αὐτοῦ μετὰ τὸν μολυβδόν, μολυβδίτης. Τὸ δρυκτὸν τοῦτο ὡς κύριον συστατικὸν περιέχει ἀνθρακὰ μεμιγμένον μετὰ ποσοῦ τινος σιδή-

ρου καὶ γαιωδῶν οὐσιῶν, διὸ καίεται πυρούμενον ὅπως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι. Τὰ καθαρότερα καὶ ἀμιγέστερα ξένων οὐσιῶν εἶδη καίμενα καταλείπουν $\frac{1}{3}$ - $\frac{1}{2}$ τοῖς ἑκατὸν τέτρων· ἀλλὰ καὶ τὰ ὅτις ἑκατὸν περιέχοντα τέτρων καταλέγονται μετὰ τῶν καθαρῶν εἰδῶν.

Τὰ καθαρὰ ταῦτα εἶδη χρησιμεύουσιν ἰδίως πρὸς κατασκευὴν τῶν γραφίδων, τῶν γνωστῶν τοῖς πᾶσιν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν *μολυβδοκόνδυλων*. Αἱ γραφίδες αὗται κατασκευάζονται ἢ τεμνομένου τοῦ ὀρυκτοῦ κατὰ τὰ γνωστὰ σχήματα, καὶ περιβαλλομένου εἴτα ὑπὸ τῶν ξυλίνων θηκῶν ἢ κοινοποιουμένου πρῶτον αὐτοῦ (καὶ μάλιστα τῶν ἀκαθάρτων εἰδῶν), ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων μιγμάτων καὶ συγκολλημένης τῆς κόνεως δι' ἀργίλλου. Τὸ μίγμα τέλος θερμαίνεται καὶ οὕτω συμπήγνυται. Εἰς τὴν μετὰ τῆς ἀργίλλου μίξιν δὴλον εἶναι ὅτι ἀπόκειται εἰς τὴν βούλησιν τοῦ κατασκευαστοῦ νὰ κατασκευάσῃ σκληρὰς ἢ μαλθακάς γραφίδας.

Τὸ ὄρυκτον τοῦτο εὐρίσκεται ὅτε μὲν κεκρυσταλλωμένον ὅτε δὲ ἀκρυστάλλωτον ἐντὸς τῶν στρωμάτων τῆς γῆς τῶν ἀποτελουμένων ἐκ γρανίτου, γνευσίου ἢ κοκκώδους τιτάνου καὶ σχηματίζει φλέβας, ῥαβδούς ἢ τοι κοιτάσματα. Αἱ χῶραι δὲ ἐν αἷς ὁ γραφίτης εὐρίσκεται καὶ ἐξάγεται εἶνε ἡ Κυρβεργλάνδη, ἡ βορρεια Ἀμερική, ἡ Βραζιλία, ἡ Βουαρία, ἡ Καλαβρία, Νορβηγία, Σουηδία καὶ Γραινλανδία.

Ἐπὶ πολὺ ἐτιμῶντο αἱ ἀγγλικαὶ ἐκ γραφίδου γραφίδες χρήσιμοι εἰς λεπτὰ ἱχνογραφήματα τῶν καλλιτεχνῶν καὶ ἀρχιτεκτόνων· ἀλλ' ἤδη ἀπὸ τῆς πρώτης ἐν Παρισίοις ἐκθέσεως ἀνεφάνη ἐργαστασιάρχης τις συναγωνιστὴς τῶν Ἀγγλων, Κοντὲ καλούμενος, ὅστις κατόπιν ἐγένετο διάσημος διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν γραφίδων. Τὰ μολυβδοκόνδυλά του δὲ εὗρον μεγάλην δεξιότητα οὐχὶ διὰ τὴν ποιότητα, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ πολιτικῶν λόγων, διότι τότε ἐφθόνην τὴν ἀγγλικὴν βιομηχανίαν. Καὶ ἔλαβε μὲν ὁ Κοντὲ τὸ χρυσοῦν παράσημον, ἀλλὰ μᾶλλον διότι παρωτρύνθησαν ἐκ τῆς ἐλπίδος τῆς βελτιώσεως καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν δειγμάτων, ἅτινα παρήγαγε καὶ ἐξέθηκε. Τὸ κατὰ τὴν Κοντὲ ἐξήκει τότε πρὸς κατασκευὴν μολυβδοκόνδυλων χρησίμων διὰ συνήθη, οὐχὶ ὅμως καὶ διὰ λεπτότερα ἔργα· διὸ καὶ οἱ καλλιτέχναι ἐξηκολούθουν προτιμῶντες τὰ ἀγγλικά. Ὁ γὰρ μὲν τοῦ Κοντὲ, ὁ μὲν βλὸν, κατάρθωσε νὰ παραγάγῃ τελειότερα εἶδη, ἀλλ' ἐπειδὴ κατεσκεύαζε τὸ μίγμα διὰ λιπαρῶν οὐσιῶν ὁ χάρτης ἐν ᾧ ἐσχιδιάζον ἐρυπαίνετο. Τοῦτο διώρθωσε βραδύτερον ὁ Γκιλβέρτ, τοῦ ὁποῦ το κατὰ τὸ 1823 ἱδρυθὲν ἐργαστάσιον τοσαύτην φήμην ἀπέκτησεν ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀγγλοὶ ἀνεγνώρισαν τὴν ὑπεροχήν.

Ὁ κλάδος οὗτος τῆς βιομηχανίας πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀπέκτησε μεγάλην ἔκτασιν, ἀναπτύ-

χθεὶς καὶ προαγόμενος ἀδιακόπως μετὰ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ λαοῦ. Τὴν σήμερον τὸ μολυβδοκόνδυλον εἶνε ἀπαραίτητος σύντροφος παντός ἐγγραμμάτου ἀνθρώπου. Κατὰ τὰ τελευταῖα δὲ ταῦτα ἔτη τὰ γερμανικὰ ἐργαστάσια παρηγκώνισαν τὰ ἀγγλικά. Ἐν Ἀγγλίᾳ, Γαλλίᾳ, Ἀμερικῇ, ἐν συντόμῳ ἀπανταχοῦ προτιμῶνται καὶ εἰσὶν ἀγαπητὰ τὰ γερμανικὰ μολυβδοκόνδυλα. Ἐκ τῶν παλαιῶν καταστημάτων φημίζονται ἰδίως τὰ τοῦ Ἀρδμουθ (Hardmuth) ἐν Βιέννῃ, καὶ τοῦ Ραίβαχ (Reibach) ἐν Ρεγενσβούργῃ. Πλὴν τούτων ὅμως ἐργαστάσια γραφιδοποιῆας ὑπάρχουσι καὶ ἐν Νυρεμβέργῃ. Πάντα δὲ ταῦτα ὑπερηκόντισε τὸ τοῦ Φάβερ (Faber) τὸ ἱδρυμένον παρὰ τῇ Νυρεμβέργῃ, οὗτινος τὰ μολυβδοκόνδυλα τοιαύτην ἀπέκτησαν φήμην, ὥστε ἐν Ἀμερικῇ καὶ Γαλλίᾳ ἐπεκράτησε συνήθεια νὰ μὴ ζητῶσι πλέον παρὰ τῶν χαρτοπωλῶν μολυβδοκόνδυλα, ἀλλὰ φάβερ.

Οἱ ἐπόμενοι ἀριθμοὶ ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ κατὰ τὸ 1876 ἐκδοθέντος συγγράμματος τοῦ Πρώτου συνταγματάρχου καὶ ἀρχηγοῦ τοῦ ἐπιτελείου τῆς Βασιλικῆς φρουρᾶς κ. Σελλεν-δύρφ «Ἑτησίαν τοῦ γενικοῦ ἐπιτελείου» ἐπιγραφόμενου. Ἡ μάρκ (γερμ. νόμισμα) = μὲ 1 νέαν ὀρχμὴν καὶ 25)00.

ΑΡΙΘΜΟΙ

Ἐπὶ 100 κατοίκων.

	Στρατὸς τῆς γῆς	Στρατὸς τῆς θαλάσσης	Ὀρὶκόν
Ἐν Γερμανίᾳ	0,96	0,02	0,98
» Ρωσσίᾳ	0,97	0,04	1,01
» Αὐστρίᾳ	0,80	0,03	0,83
» Ἰταλίᾳ	0,75	0,05	0,80
» Γαλλίᾳ	1,15	0,09	1,24
» Ἀγγλίᾳ	0,67	0,14	0,81

Ἐτησίαν καταβολὴν ἐκάστου πολίτου διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν στρατοῦ

	Στρατὸς τῆς γῆς	Στρατὸς τῆς θαλάσσης	MARK
Ἐν Γερμανίᾳ	779	3.313	8.17
» Ρωσσίᾳ	768	2.828	8.54
» Αὐστρίᾳ	774	2.000	6.72
» Ἰταλίᾳ	795	2.517	7.15
» Γαλλίᾳ	952	3.182	13.89
» Ἀγγλίᾳ	1.395	4.318	15.63

ΔΙΑΓΩΓΗ ΠΡΟΣ ΥΠΟΔΕΕΣΤΕΡΟΥΣ

Οὐδὲν χαρακτηριστικώτερον ἀγενοῦς διαθέσεως ἀπὸ τὴν διαγωγὴν ἀνθρώπου καταπιέζοντος τοὺς ὑποδεεστέρους του. Ὁ ὑβρίζων τὸν μὴ τολμῶντα ν' ἀποκριθῇ, εἶνε ἀνάνδρος ὡς ὁ γυνὼν τὸ ξίφος κατὰ γυναικὸς ἢ παιδίου. Διὰ τοῦτο ὅπου ἰδῆς ἄνθρωπον ὑβριστὴν πρὸς τοὺς ὑποδεεστέρους, πίστευσε ὅτι οὗτος ἔρπει πρὸς τοὺς ἀνωτέρους του· διότι ἡ αὐτὴ χαμέρπεια τοῦ πνεύματος τὸν καθιστᾷ τυραννικὸν πρὸς τοὺς μὴ δυναμένους ν' ἀντισταθῶσι καὶ δειλὸν πρὸς τοὺς δυναμένους, τύραννον μὲν τούτων, ἐκείνων δὲ σκώληκα. Οἱ ὑπηρέται καὶ ἄλλοι ὑποδεεστέροι

δὲν δύνανται μὲν βεβαίως ν' ἀποδώσωσιν ὅσα ὑβρεῖς δέχονται παρὰ τῶν κυρίων των, ἀλλ' ἡ ἰδέα ἦν διαδίδουσιν εἰς τὸν κόσμον περὶ τοῦ χαρακτηῖρος αὐτῶν τοὺς ἐκδικεῖ πληρέστατα. Ἡ καταλληλοτέρα ἐπομένως πρὸς ὑποδεεστέρους διαγωγὴ εἶνε ἡ τῆς φιλανθρωπίας καὶ γενναιότητος, οὔτε εἰς οἰκειότητα, ἀλλ' οὔτε εἰς ὕβριν ἐξοκέλλουσα.

ΕΛΕΓΕΙΟΝ Εἰς ΞΑΝΘΗΝ

Ἦτον ὠραῖο,
σάν τὸ λουλουδι·
ἀθῶον ἦτο,
σάν ἀγγελοῦδι·
τοῦ Παραδείσου
ἦτο ψυχὴ.

Γι' αὐτὸ τὸν πλάνο
κόσμον ἀρνήθη,
μ' ἀγνὰ ἐπῆγε
νὰ ζήσῃ πλήθη
εἰς ἄλλον κόσμον
πανευτυχῆ.

Καλὲ, δὲν εἶδετε
ποῦχε στὰ χεῖλιν
γλυκὸ χαμόγελο,
σάν μᾶς ὠμίλει,
καὶ κρυφοθώρει
τὸν οὐρανόν;

Ἀχ! Γιὰ τὰ κάλλη του
καρδιοχτυποῦσε,
καὶ νὰ τὸ πάρουνε
ἐκαρτεροῦσε
πάνου στὸ δῶμα
τὸ γαλανό...

Ἔστειλ' ὁ Πλάστης
ἐν' ἀγγελοῦδι,
ποῦχε στὸ χέρι
λευκὸ λουλουδι,
στὰ χεῖλιν θεία
διαταγή.

«Κρινόλευκὴ μου
»μικρὴ Ξανθούλα,
»χαριτωμένη,
»σάν τὴν αὐγούλα,
»ἔφησε πλέον
»τὴ δόλιχ γῆ.»

Μόλις ἐσίμωσε
τὸ ἀγγελάκι,
καὶ γλυκοφίλημα
εἰς τ' ἀχειλάκι
τῆς Ξάνθης θλίβει,
μὲ μὲν χαρά.

Μὲ, ἡ ψυχούλα της,
σάν τὴν ἐφίλει,
εἰς τὰ ὠραῖά του
κόλλησε χεῖλιν,
τὰ μυροβόλα
καὶ δροσερά...!

Μαζὶ πετάξαν,
ἀγκαλιασμένα,
δυὸ ἀγγελάκια
ἀδερφωμένα,
μὲ μυρωμένα
ξανθὰ μαλλιά.

Τὸ ἓνα ξέρει
ποιὰ θέσιν ἔχει,
τ' ἄλλο, σκιασμένο
σκοπεῖ, καὶ τρέχει
στῆς Παναγίας
τὴν ἀγκαλιά.

—Μὲν κλαίης μάνα του,
καὶ σὺ, πατέρα,
μὴ χύνῃς δάκρυα
νύχτα καὶ μέρα,
γιὰ τὸ μικρό σας,
ποῦ μὲν' ἐκεῖ.

Ἔσεῖς εἰς μάταιο
κόσμον γυρνᾶτε,
κεῖνο σὲ ὄνειρα
χρυσὰ πλανᾶται
καὶ μ' ἀγγελοῦδι
συγκατοικεῖ.

Ἐν Γαλλίᾳ, 1877.

Γ. Μ. Β.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Ἄν ἕκαστος ἐδαπὰν προσπάθων νὰ ἐννοήσῃ ὅσον χρόνον δαπανᾷ ὑποκρινόμενος ὅτι ἐννοεῖ, καὶ ἂν ἠκροῖτο τὸν λαλοῦντα ὅσον χρόνον ἐξοδεύει ἐτοιμαζὼν τὴν ἀπάντησίν του, ἡ μετὰ τὴν ἀνθρώπων συνεννόησις ἦθελε καταστῇ πολὺ εὐκολωτέρα. (Κ^α Swetchine).

* * * Τοῦ μὲν ἱατροῦ ἡ θύρα δὲν πρέπει ποτὲ νὰ εὐρίσκεται κλειστή, τοῦ δὲ ἱερέως ἡ θύρα πρέπει νὰ εὐρίσκεται πάντοτε ἀνοικτή. (Βίκτωρ Οὐγκώ).

* * * Ἡ λύπη τελειοποιεῖ μεγάλως τὸν χαρακτήρα. (Κ^α Στάελ).

* * * Οἱ ἄνθρωποι χαιρετῶσι προθυμότερον ἀπλοῦν γνῶριμον ἐποχούμενον ἢ φίλον πεζόν. (Petit-Senn).

* * * Ὅλα φαντάσματα στὴ γῆ, ἓνα καὶ μόνον μένει· ἓνα δὲν εἶναι φάντασμα, τῆς συμφορᾶς ἡ ἀλήθεια. (Ζαλοχώστας).

Ὁ Ζήνων εὐρεθεὶς εἰς γεῦμα εἰς ὃ παρεκάθητο πρέσβεις τοῦ βασιλέως Πτολεμαίου, δὲν ὠμίλησε

καθ' ἑλπὴν τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος· ἐρωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν πρέσβειων τί νὰ εἰπωσιν περὶ αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα των, ἀπεκρίθη ὅτι, «Ἵπαρχοι εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἄνθρωπος ἡξεύρων νὰ σιωπῇ.»

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Μηχανὴ λαλοῦσα.

Ὁ Ἀμερικανὸς κ. Faber ἐφεύρε λαλοῦσαν μηχανήν, ἥτις εὐρίσκεται τῶρα ἐν Βρυξέλλαις.

Ὁ πρῶτος ὁ λαβὼν τὴν ιδέαν νὰ κατασκευάσῃ μηχανήν λαλοῦσαν μετὰ τὸν Μολιέρον, τὸν δείξαντα πάντα αὐτῆς τὰ στοιχεῖα εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τοῦ, εἶνε γάλλος τις καθηγητής. Ἀλλ' ὅμως δὲν ἐπέτυχεν. Τὸ κατώρθωσε δὲ, μοχθήσας ἐπὶ εἰκοσαετίαν, ὁ κ. Faber.

Ἡ μηχανὴ αὕτη ἡ ἀποδίδουσα ἀνθρωπίνην φωνὴν κατασκευάσθη ἐκ ξύλου καὶ ρουτταπέρκας. Ἐχει τρία οὐσιώδη ὄργανα· τὸν πνεύμονα, φουερόν κινούμενον ὑπὸ μοχλοῦ τιθεμένου εἰς ἐνέργειαν διὰ τοῦ ποδός, τὸν λάρυγγα, ἔχοντα μίαν μεμβράνην καὶ ὄχι δύο ὡς ἡμεῖς, καὶ τὸ στόμα, μέγιστον μὲ ἀνάλογον γλῶσσαν. Ὅταν θέλῃ τις νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν τὴν μηχανήν πιέζει μὲ τοὺς δακτύλους δεκατέσσαρας μοχλοὺς, ἕκαστος τῶν ὁποίων φέρει ἐν γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου. Διὰ τοῦ συνδυασμοῦ δὲ τῶν μοχλῶν ἀποτελοῦνται καὶ τὰ λοιπὰ δώδεκα γράμματα (τοῦ γαλλικοῦ ἀλφαβήτου). Περιέρχον δὲ εἶναι ὅτι καθαρῶτατα προφέρει ἡ μηχανὴ τινὰ τῶν γραμμάτων, ἄλλα δὲ ὀλιγώτερον εὐκρινῶς. Ὅπως δὲ ποτε εἶνε αὕτη ἐξαίρετον καὶ περιεργότατον ἐφεύρημα.

Ἡ μόνη πρακτικὴ ὠφέλεια τῆς μηχανῆς ταύτης εἶνε τὸ νὰ μανθάνωσι νὰ ὁμιλῶσιν οἱ κωφάλαλοι. Βλέπουσι δηλαδὴ οὗτοι τὰς κινήσεις, ἃς κάμνει ἡ γλῶσσα διὰ νὰ προσφέρῃ τοὺς διαφόρους φθόγγους καὶ προσπαθοῦσι νὰ μιμῶνται αὐτάς, τοῦτο δὲ ἀποβαίνει εὐκολον ἕνεκα τοῦ μεγέθους τοῦ ὀργάνου, διότι αἱ ἐλάχισται κινήσεις διακρίνονται κάλλιστα.

Τὰ ἀπολεσθέντα πράγματα κατὰ τὴν ἐκατονταετηρίδα τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀνεξαρτησίας.

Ὁ Τύπος τῆς Φιλαδελφείας περιγράφει τὰ ἐν τῷ γραφείῳ τῶν ἀπολεσθέντων πραγμάτων κατατεθέντα κατὰ τὴν ἐκεῖ τελεσθεῖσαν Ἐκθεσιν. Εἶνε πρῶτον μέγας ἀριθμὸς χρηματοθηκῶν παντὸς εἶδους καὶ μεγέθους, ἀλλὰ πᾶσαι αὗται ὁμοῦ μόλις περιέχουν 400 δολλάρια, ἄλλων ὅμως πραγμάτων, οἷον ἐπισκεπτηρίων, σημειώσεων, σιδηροδρομικῶν εἰσιτηρίων καὶ ἄλλων χαρτίων βρίθουσιν. Ἐκτὸς τῶν 400 τούτων δολλαρίων οἱ φύλακες ἀνεῦρον πλέον τῶν 3,000 δολλαρίων ἀπολεσθέντων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Ἐκθέσεως, ἐξ ὧν ὅμως πολλὰ ἀπεδόθησαν εἰς τοὺς ἀπολέσαντας.

Ἐκ τῶν ἄλλων πραγμάτων τὰ πλεῖστα ἀνέκουν εἰς τὸ θῆλυ γένος, δαντέλλαι, περιχειρίδια πάνιννα ἢ χάρτινα, κομίσια χρυσὰ ἢ ἄλλα, σάλια, ἐπανωφόρια, ἀλεξήλια, πῖλοι, καλύπτραι, μανδήλια, διόπτραι, ταινίαι, καρτίδες, ψευδο-βόστρυχοι κλ. κλ.

Ἵπάρχουσι πρὸς τοὺτοις ἐν τῷ ῥηθέντι γραφείῳ τόσα ῥιπίδια, ὅσα ἠδύναντο νὰ πληρώσωσιν ἐν ἐμπορικῶν, τὸ πλεῖστον ὅμως ὄχι μεγάλης ἀξίας. Ἐπίσης βλέπει τις ἐκεῖ περὶ τὰ χίλια ἀλεξήλια καὶ ἀλεξιβρόχια.

Οἱ φύλακες ἀνεῦρον καὶ πλεῖστα κοσμήματα, ὧν τὰ πολυτιμότερα ἀπεδόθησαν εἰς τοὺς ἀπολέσαντας.

Ἀς εἰπώμεν τέλος ὅτι κατετέθησαν εἰς τὸ αὐτὸ γραφεῖον καὶ μία τεφρόχρους Ἴππος καὶ πλέον τῶν 500 παιδίων τῶν δύο γενῶν. Ἡ μὲν Ἴππος ἀνεῦρε μόνη τὸν στάβλον τῆς, τὰ δὲ παιδία ἀνεζητήθησαν πάντα.

Ἡ ἄρκτος τοῦ Νανσού.

Ἐκ τινος Ἱστορίας τῆς πόλεως Νανσού μεταφέρομεν τὴν κατωτέρω ἀφήγησιν γεγονότος, σημαντικῆν κατέχοντος θέσιν ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς νοημοσύνης καὶ τῆς εὐαισθησίας τῶν ζώων.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς Ῥενάίου τοῦ Β', οἱ δοῦκες τῆς Λωρραίνης συνετήρουν διαρκῶς μίαν ἄρκτον, πρὸς ἐνδειξιν εὐγνωμοσύνης ἐπὶ τῇ εὐεργεσίᾳ, ἣν ἡ πολιτεία (canton) τῆς Βέρνης, ἥτις ἔχει ὡς ἐμβλημα τὸ ζῶον τοῦτο, προσήνεγκεν αὐτῇ, παρακινήσας τὰς ἄλλας ἐλβετικὰς πολιτείας νὰ τῇ παράσχῃ τὴν συνδρομὴν των κατὰ τοῦ δουκὸς τῆς Βουργονδίας.

Ἐπὶ Λεοπόλδου τοῦ Β' κατὰ τὸν δριμύτατον χειμῶνα τοῦ 1709, παιδίον τι ἐκ Σαβοΐας, θνήσκον ἐκ τοῦ ψύχους, ἀπεφάσισε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κλωβὸν τῆς ἄρκτου, ὅπως θερμανθῇ. Ἡ Μάσχω, οὕτως ἐκάλουν τὸ ζῶον, ἀντὶ νὰ κακοποιήσῃ τὸ μετὰ τοσαύτης ἐμπιστοσύνης προσφυγόν εἰς αὐτήν, τὸ ἔλαβε τοῦναντίον μεταξὺ τῶν δύο ποδῶν τῆς, καὶ περιεπτύξατο αὐτὸ, ἵνα τὸ θερμάνῃ.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπαύριον ἀφῆκε τὸν μικρὸν Σαβοΐον ν' ἀναχωρήσῃ· οὗτος δὲ διελθὼν δρόμον κληρον τὴν ἡμέραν ἐν τῇ πόλει, τὴν νύκτα ἐπέστρεψε παρὰ τῷ φιλοξένῳ ζῳῷ, ὅπερ μετὰ τῆς αὐτῆς στοργῆς τὸν ὑπεδέξατο. Ἐκτοτε τὸ παιδίον δὲν ἐκοιμήτο ἀλλὰ χροῖ, ἢ δ' ἄρκτος πάντοτε τῷ παρεχόμεν μέρει τῆς τροφῆς τῆς.

Ἡμέραν τινὰ ὁ φύλαξ αὐτῆς, κομίσας τὴν τροφήν τῆς βραδύτερον τοῦ συνήθους, ἐξεπλάγη τὰ μέγιστα ἰδὼν αὐτὴν κατακεκλιμένην, ῥίπτουσιν πρὸς αὐτὸν ἀσφαπθόλα βλέμματα καὶ διὰ παραφάρων κινήσεων ἐκδηλοῦσαν τὸν φόβον, ὃν εἶχε μὴ ἀποσπάσῃ τῶν κόλπων τῆς προσφιλεῖς ἀντικείμενον. Καὶ πράγματι μεταξὺ τῶν ποδῶν τῆς ἐκράτει εἰς βαθύτατον καὶ ἥρεμον βεβυθισ-

ΥΓΙΕΙΝΗ

Τίς ἡ καταλληλοτέρα τῷ ἀνθρώπῳ τροφή.

Τὴν σήμερον οἱ πλεῖστοι, ἢ τολμᾷ τις νὰ εἰπῇ, πάντες οἱ φυσιολόγοι καὶ οἱ περὶ τὴν ὑγιεινὴν ἀσχολούμενοι, παραδέχονται ὅτι αἱ μικταὶ ἐξ οὐσιῶν ἐκ τοῦ φυτικοῦ καὶ ζωικοῦ βασιλείου προερχόμεναι τροφαὶ εἰσὶν αἱ μᾶλλον χρήσιμοι πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ αἱ ἐμπρέπουσαι αὐτῷ φυσικῶς ὑπ' ἅπαντα τὰ κλίματα καὶ ὑπ' οἷα, ἀδήποτε ἄλλας κοινωνικὰς περιστάσεις. Ἀποδεικνύεται δὲ ἀνακριβὲς τὸ ὑπὸ τοῦ ἄγγλου Lawrence καὶ ἄλλων ὑποστηριχθὲν δόγμα καθ' ὃ τὸ κλίμα ὑπ' ὃ ὁ ἄνθρωπος ζῇ εἶναι κυρίως ὁ μόνος ὁδηγὸς πρὸς ἐκλογὴν τῆς καταλληλοτέρας τροφῆς, καθ' ὃ δηλ. ὑπὸ τὸν ἥλιον τῶν τροπικῶν φυσικωτέρα τροφή εἶναι ἢ ἐκ τοῦ φυτικοῦ βασιλείου προερχομένη, ἐπὶ τῶν παγωμένων τοῦ βορρᾶ χωρῶν ἢ ἐκ τοῦ ζωικοῦ, ἐν δὲ τοῖς εὐκράτοις κλίμασιν ἡ μικτὴ τροφή. Διότι γνωστὸν εἶναι ὅτι καὶ ἐν βορειοτέροις κλίμασιν οὐχὶ μόνον ὁ ἄρτος καὶ τὰ γαιώμηλα, ἀλλὰ καὶ πλεῖστα εἶδη λαχάνων καὶ ἄλλα διάφοροι οὐσίαι ἐκ τοῦ φυτικοῦ βασιλείου εἰσὶν ἐν κοινοτάτῃ χρήσει μετὰ τῶν ἐκ τοῦ ζωικοῦ. Δὲν εἶναι δὲ παντάπασιν δύσκολον νὰ ἀναγνώσῃ τις πολλὰ ἡμερολόγια πολλῶν καὶ διαφόρων περιηγητῶν τῆς νοτιοτάτης Ἀφρικῆς καὶ Ἀμερικῆς, καθ' ὃ τὸ κρέας καὶ διάφοροι ζωϊκαὶ οὐσίαι παρὰ τοῖς κατοικοῦσι τὰς παρθένους ἐκείνας χώρας δὲν εἶναι ὅλως ἄγνωστος τροφή.

Ἵπάρχουσιν ἄλλοι οἱ ὑποστηρίζοντες διὰ λόγους οἰκονομικοὺς καὶ ὑγιεινοὺς, πρὸ πάντων διὰ τὴν ἐργατικὴν τάξιν, ἀποκλειστικῶς τὴν χρῆσιν φυτικῶν οὐσιῶν, πειθόμενοι εἰς τοῦτο, διότι ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι καὶ ἐν τοῖς μεσημβρινοῖς καὶ ἐν τοῖς βορειοτέροις (Ἀγγλίαι, Γερμανίαι) κλίμασιν ἀποκλειστικῶς διὰ φυτικῶν οὐσιῶν τρεφόμενοι καὶ ἀπολαύοντες ἄκρας υγιείας. Τῆς γνώμης ταύτης προσέχρηται πρὸ πάντων ὁ Charles Lane, ὅστις ὑποστηρίζει καὶ προτιμᾷ διὰ τὸν ἄνθρωπον, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸν διατρέχοντα ἐν τῷ βορείῳ Πόλῳ, μόνον τὴν φυτικὴν τροφήν, λέγων ὅτι «ἐργάζεται ἐν τε τῇ ἐξοχῇ καὶ ἐν ταῖς πόλεσι, δικαιοῦμενοι ἄλλως καλῶς, διατηροῦσιν ἑαυτοὺς ἐν καλλίστῃ ὑγείᾳ τρεφόμενοι ἀποκλειστικῶς διὰ φυτικῶν οὐσιῶν, ἐνῶ ἄλλοι

1. Ζωηροτάτη μένει ἐν τῇ μνήμῃ ἡμῶν ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως πρὸς τὴν Γεωγραφικὴν ἐν Βιέννῃ Ἐκθεσίαν ὑπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ Mayer, τοῦ διεθνοῦς τοῦ ἐκδρομῆν πρὸς τὸν Βόρειον Πόλον τῆς αὐστριακῆς ομάδος, πρὸ δύο ἐτῶν ἐν ὁριάζῃ εἰς Βιέννην ἐπανελθούσης, βοηθουμένου ἐκ τῶν σημειώσεων αἱ ἐν τῷ ἡμερολογίῳ αὐτοῦ ὁ ἱατρὸς ὁ συνοδεύων τὴν ομάδα ἔγραψε. Κατὰ τὴν ἐκθεσὶν ἐκείνην οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ομάδα, ἄνθρωποι σχεδὸν πᾶσις κοινωνικῆς τάξεως, ἐν ταῖς παγεταῖς ἐκείναις ἐκτάσεσιν ἐτρέφοντο δι' οὐσιῶν ζωϊκῶν καὶ φυτικῶν, ἐν ὅσῳ τοιοῦτων ἡμῶς οὐκ ἐδιετηροῦντο ἐν σχετικῇ ὑγείᾳ. Ἐβόλας δὲ ἐποχῇ καθ' ἣν οὐδὲν ἄλλο πρὸς τροφήν εἶχον εἰμὴ μόνον δίσπρα καὶ διὰ τοιούτων διετηροῦντο μέχρις οὗ ἡ τύχη ἔπεμπε πρὸ τῶν πυρρῶν τῶν ἄρκτων τινὰ.

σμένον ὕπνον τὸν Σαβοΐον, ὃν δὲν ἤθελε νὰ τάρῃ, ὅπως κατευνάσῃ τὴν πείνάν τῆς.

Σύμψασα ἡ αὐτὴ τοῦ Λεοπόλδου καὶ πλεῖστοι κάτοικοι τοῦ Νανσού παρέστησαν μάρτυρες αὐτόπται τοῦ τοιοῦτου δείγματος τῆς ἀγαθότητος ἄρκτου, ἐξ οὗ μεγίστας ὠφελείας ἀναμφιβόλως ἠδύναντο νὰ καρπωθῇ ὁ μικρὸς Σαβοΐος, ἐὰν πρόωρος θάνατος δὲν ἀφῆραξεν αὐτόν.

Κατανάλωσις καρφίδων καρφιδῶν.

Κατὰ τινὰ ὑπολογισμὸν γενόμενον πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν ἐν Ἀγγλίᾳ, κατεσκευάζοντο αὐτόθι διὰ τε τὴν ἐσωτερικὴν χρῆσιν καὶ τὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐξαγωγὴν, 20 ἑκατομύρια καρφίδων καθ' ἑκάστην. Σήμερον κατασκευάζονται ἐν Ἀγγλίᾳ 50 ἑκατομύρια καθ' ἑκάστην. Μόνη ἡ Βιρμινγᾶμη παράγει τὰ 37, τὰ δὲ ἄλλα 13 τὸ Λονδίνον, ἡ Στράνδην καὶ τὸ Δουβλίον.

Πρὸς κατασκευὴν καρφίδων καταναλίσκεται ἐτησίως μέταλλον 1,275 $\frac{1}{2}$ περίπου τόννων· τὸ ὄγδον τοῦ ποσοῦ τούτου εἶνε σύρμα χρησιμεῖον διὰ τὴν κατασκευὴν καρφίδων διὰ τὴν κόμην καὶ πενθίμων καρφίδων. Τὸ σύρμα τοῦτο στοιχίζει 7,183 λίρας ἀγγλικῆς, τὰ δὲ ἄλλα $\frac{2}{3}$ τοῦ καταναλισκομένου μετάλλου ἔχουσιν ἀξίαν 114,533 λιρῶν.

Πρὸς τῇ ἀξίᾳ τῆς πρώτης ὕλης προσθετέον καὶ τὰ λοιπὰ τῆς παραγωγῆς ἐξόδα. Καθ' ὅλου δὲ πᾶσα ἡ δαπάνη διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν καρφίδων ἐν Ἀγγλίᾳ ἀνέρχεται ἐτησίως εἰς 200,000 λίρας στερλίνας.

Περὶ τοῦ πλούτου τῆς ἀραβικῆς γλώσσης.

Κατὰ τὸν Πάτερ-Ἀγγελοῦ De St Joseph, ἡ ἀραβικὴ γλῶσσα ἔχει χιλιάς λέξεις συνωνύμους διὰ τὸ σπαθί, πεντακοσίας διὰ τὸν λέοντα, διακοσίας διὰ τὸν ὄφιν καὶ ὀγδοήκοντα διὰ τὸ μέλι· ἔχει τριάκοντα πέντε συζυγίας ῥημάτων, οἱ δὲ ποιηταὶ τῆς εἶνε τόσοι, ὥστε ὁ Σπανχάιμ διατείνεται ὅτι οἱ Ἀραβες ἔχουσι πλεονέστερους στίχους παρ' ὅλα τὰ ἄλλα ἔθνη ὁμοῦ. Ὅλοι τῆς ἀραβικῆς αἱ λέξεις εἶνε 12,350,042, ἡγεμῶν τις δὲ τῆς Ἀραβίας εἶχε λεξικόν τι ἀραβικόν, ὅπερ ἔφερον ἐξήκοντα κάμηλοι. Περὶ τῆς πτωχείας δὲ τῶν νεωτέρων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν πείθεται τις ὅταν λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἀγγλικὴ γλῶσσα ἔχει 37,000 λέξεις, ἡ γαλλικὴ 32,000 καὶ ἡ ἰταλικὴ 35,000!

Περίεργον μάθημα.

Ὁ κ. Χ. ἔλεγε μετὰ γλυκύτητος ἅμα καὶ σοβαρότητος πρὸς τὸν υἱόν του·

—Ἐλα, παιδί μου, συνείθισε νὰ φέρεσαι εὐγενῶς μὲ τοὺς θυρωροὺς, μὲ τοὺς ὑπηρέτας, μὲ τοὺς ἀμαξηλάτας, ἵσως κατορθώσης τότε νὰ φέρεσαι εὐγενῶς καὶ μὲ τὸν ἄλλον κόσμον καὶ μὲ αὐτοὺς τοὺς γονεῖς σου.

Εἰς ἈΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

τρεφόμενοι διὰ ζωϊκῶν ἢ μικτῶν τροφῶν, κατὰ δὲ τὴν λοιπὴν διαίταν κακῶς διάγοντες, παρουσιάζουσι τὰ ποικιλώτερα νοσήματα, καὶ εἶναι εὐαλωτότεροι ὑπὸ τῶν ἐπιδημιῶν. . . . Αἱ νοσήδεις κατοικίαι, ἡ ἐνδεὲς ἐνδυμασία, αἱ κακαὶ ἔξεις, ἡ ἀμάθεια καὶ αἱ διάφοροι στερήσεις τῆς ἐργατικῆς τάξεως, εἶναι διάφοροι αἰτίαι πρὸς νόσους, καὶ πείθουσιν ἡμᾶς, ὅτι, φυτικὴ διαίτα καλῶς ἐκλελεγμένη καὶ παρεσκευασμένη, δύναται νὰ καταστήσῃ τὸν ἄνθρωπον ὑγιῆ, ἰσχυρὸν, ὠραῖον καὶ μακροβίον. Οὐδὲν ἦτον ὅμως τὸ πλεῖστον τῶν ἐπιπόνων ἐργασιῶν τοῦ κόσμου ἐκτελεῖται ὑπ' ἀνθρώπων ἀποκλειστικῶς διὰ φυτικῶν οὐσιῶν τρεφόμενων.»

Δὲν ἀρνούμεθα βεβαίως ὅτι ὑπῆρχαν καὶ ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ἀποκλειστικῶς διὰ φυτικῶν οὐσιῶν τρεφόμενοι, πρὸς τοῦτο κινοῦμενοι, παρ' ἡμῖν τοῦλάχιστον, ὑπὸ ὁρησκευτικῶν λόγων, ὡς τοῦτο ἐπιβεβαιοῦσι τὰ σωζόμενα περὶ τῶν ἐρημιτῶν τῆς Θηβαΐδος, Παύλου τοῦ Ἐρημίτου, τοῦ Ἐπιφανίου, τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου, περὶ τῶν φιλοσόφων Πυθαγόρα καὶ Ζήνωνος καὶ τοῦ Πορφυρίου, ὡς τοῦτο ἐπιβεβαιοῦσι ὁλόκληρον μοναχικὸν τάγμα ἐν Ἀθῶνι, οὗτινος τὰ μέλη τρέφονται ἀποκλειστικῶς διὰ φυτικῶν οὐσιῶν. Οἱ πλεῖστοι ὅμως τούτων ἔζων καὶ ζῶσιν ἐν νοηρότητι καὶ ἐν ἐξοχῇ ἐν συνθήκαις δηλ. καθ' ἃς καὶ ἡ ἀνταλλαγή τῆς ὕλης νοηρότερον γίνεται, καὶ αἱ ἀπώλειαι αἱ ὀργανικαὶ μετριώτερά εἰσιν. Ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἄνθρωποι ἐργατικοί, κατανάλισκοντες δηλ. τὸ πλεόν τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἡμερονυκτίου εἰς ἐπιπόνους καὶ σκληρὰς ἐργασίας, εἶναι δυνατόν νὰ ἀντέχουσιν, ἀντικαθιστῶντες διὰ τῆς φυτικῆς τροφῆς τινὰς μόνον καὶ οὐχὶ τὰς κυριωτέρας τῶν καταστρεφόμενων καὶ ἀποβαλλομένων ὕλων τοῦ ὀργανισμοῦ.

Ἐὰν μετὰ προσοχῆς ἐξετάσωμεν, ἐν Εὐρώπῃ τοῦλάχιστον, τὴν κατάστασιν τῆς υγείας τῆς διὰ φυτικῶν οὐσιῶν τρεφόμενης ἐργατικῆς τάξεως τοῦ λαοῦ, ἀνευρίσκομεν ὅτι αὕτη πρὸ πάντων ἀδικεῖται ὑπὸ νόσων ἐχουσῶν ὡς αἰτίαν τὴν τοιαύτην τροφήν. Στατιστικῶς ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ μέγιστος ἀριθμὸς τῶν νόσων καὶ ἀποθιώσεων συμβαίνει πρὸ πάντων ἐν τῇ κατωτέρᾳ τάξει· αἴτιον δὲ εἶναι ἡ ἀνεπαρκὲς τροφή διὰ φυτικῶν τινῶν οὐσιῶν καὶ ὁ ἐναντίον παντὸς υγιανοῦ κανόνος τρόπος τοῦ ζῆν, ὅστις αὐξάνει τοσοῦτον σπουδαίως τὸν ἀριθμὸν τῶν νόσων καὶ θανάτων, καὶ ἐξ οὗ ἀδύνατον νὰ ἀποστῇ ἡ ἐργατικὴ αὕτη τάξις ἕνεκα τῆς γλισχρότητος τῶν χρηματικῶν μέσων.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι ὅλη ἡ ἐργατικὴ τάξις ἡδικοῦμένη οὕτω· τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῆς τὸ κατοικοῦν ἐν πόλεσι καὶ ἐν τῇ ἐξοχῇ καὶ μὲν ἅπαξ ἢ τὸ πολὺ δις τῆς ἐβδομάδος μεταχειρίζεται πρὸς τροφήν τὸ κρέας, ἀλλ' εἶναι βεβαίω-
τατον, ὅτι μετὰ τῶν διαφόρων φυτικῶν οὐσιῶν,

ἔσαι ἐν ποικιλίᾳ μεγίστη ὡς ἐδέσματα παρασκευάζονται, μεταχειρίζεται καθημερινῶς σχεδὸν τὰ ὡὰ, τὸ γάλα, τὸ βούτυρον, καὶ τὸν τυρόν. Ὡς παράδειγμα δὲ τοιαύτης διαίτης δύναται τις νὰ παρουσιάσῃ τὴν ἡμετέραν ἐργατικὴν τάξιν πρὸ πάντων τὴν ἐν τοῖς χωρίοις, ἥτις κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου διαιτᾶται ὑγιεινότατα, μετερχομένη ἐπιπονώτατα καὶ σκληρὰ ἐπαγγέλματα, καὶ μεταχειρίζεται σπανίως μὲν τὸ κρέας συχνότατα ὅμως τὸ γάλα, τὸ βούτυρον, τὰ ὡὰ καὶ τὸν τυρόν μετὰ τῶν διαφόρων λαχάνων καὶ λοιπῶν φυτικῶν οὐσιῶν, ἀντλοῦσα ἐκ τοιαύτης τροφῆς, μικτῆς βεβαίως, τὰ ἀναγκαζοῦντα ὕλικά πρὸς συντήρησιν τῆς υγείας, καὶ ἀντικαθιστῶσα τὰς ἐκ τοῦ σώματος ἀπωλείας.

Ὑπάρχουσι δὲ καὶ συγγραφεῖς οἵτινες ἐκ λόγων ἠθικῶν καὶ συμπαθείας πρὸς τὰ σφαζόμενα ἢ φονευόμενα ζῶα ἀποκρούουσι πᾶσαν διὰ κρέατος τροφήν.

Ὁ διακεκριμένος τῆς Γαλλίας υγιεινολόγος Michel Levy ἀποφαινόμενος ὑπὲρ τῆς μικτῆς τροφῆς ἐπιλέγει, ὅτι ἡ ὑγιεινὴ ὀφείλει νὰ ἐξετάζῃ τὰς τροφὰς οὐχὶ τόσον ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς χημικῆς αὐτῶν συνθέσεως, ὅσον ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ ἐπιρροῆς τῶν· ὁ Michel Levy διακρίνει τὰς τροφὰς εἰς τελείας καὶ ἀτελεῖς. Καὶ τελείας μὲν ἀποκαλεῖ τὰς χρησιμεύουσας πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν οὐσιωδῶν συστατικῶν τοῦ σώματος τῶν τε στερεῶν καὶ ὑγρῶν, καὶ προμηθεύουσας αὐτῷ τὰ ἀναγκαῖα ὕλικά πρὸς τὴν ζωϊκὴν θερμοσίαν· ἀτελεῖς δὲ, ἐν αἷς συγκαταριθμητέαι πᾶσαι σχεδὸν αἱ φυτικαί, ἐκείνας αἵτινες ἀντικαθιστῶσι συστατικά τινα μόνον, ὁ δὲ ὀργανισμὸς, πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν ὅρων ἀπόλλυσι, προμηθεύεται ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ ἐλλείποντα τῶν οὐσιωδῶν συστατικῶν ἐκ τῶν τροφῶν, ἐξ οὗ πάθη καὶ νόσοι.

Ἡ σύμμιξις λοιπῶν τροφῶν εἰλημένων ἐκ τῶν δύο βασιλείων εἶναι ἡ ἀρμόζουσα τῷ ὀργανισμῷ τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι κατὰ τὸν Pettenkofer συγγενὴς καὶ ἔνστικτος ἐπιθυμία αὐτοῦ, ἥτις ὡδήγησεν αὐτὸν πρὸς εὐρεσιν τοιαύτης ποικιλίης ἐδεσμάτων ἀρμόζοντων ἐκάστοτε πρὸς τὸ κλῆμα ἐν ᾧ ζῇ, πρὸς τὸ ἐπάγγελμα καὶ πρὸς τὴν κοινωνικὴν τάξιν εἰς ἣν ἀνήκει. Τὴν ἐνστικτὴν λοιπὸν ταύτην ἐπιθυμίαν τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ ὥς τὴν διατροφήν αὐτοῦ μετράμενον διὰ τοῦ ἐπιστημονικοῦ διαβήτου καὶ πρὸς τοῦτο ὁδηγεῖται μόνον ὑπὸ τῆς Φυσιολογίας καὶ τῶν κανόνων τῆς Ὑγιεινῆς.

ΠΑΡ.—Σ. 88, στ. 6', στῆ. 8 "μορφή" ἀντὶ "μορφή".

1. Ἐσταλμ. ἐκ τῆς περὶ "Γάλακτος" πραγμ. τοῦ ἱατροῦ κ. I. X. Βάμβεζ.

ΑΘΗΝΗΣ.—ΤΥΠΟΓΡ. ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΙΑΣ, ΟΔΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ, 4.